PUBLISHED AND DISTRIBUTED UNDER PERMIT (No. 308.) AUTHORIZED BY THE ACT OF OCTOBER 6, 1917, ON FILE AT THE POST OFFICE OF NEW YORK, N. Y. By Order of the Pres. A. B. Burleson, P. M. Gen.

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah.
Velja za celo leto.....$6.00
Za pol leta.....$3.00
Za New York celo leto.....$7.00
Za inozemstvo celo leto.....$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States
Issued every day except Sundays and legal Holidays
75.000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 47. — ŠTEV. 47.

NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 26, 1921. — SOBOTA, 26. FEBRUARJA, 1921.

VOLUME XXIX — LETNIK XXIX

TURKI IN GRKI SO SI V LASEH

—TURKI ZAHTEVAJO OD KONFERENCE MEJE KOT JIH JE IMELA TURČIJA PRED VOJNO TER KONTROLO NAD OŽINO. TUDI GRKI STAVIJO SVOJE ZAHTEVE.

London, Anglija, 25. februarja. — Četrti dan Londonske konference je potekel z razlaganjem turških zahtev glede revizije Sevrske pogodbe in z odgovorom grške delegacije na gotove argumente glede Smirne in Tracije, katero so predložili Turki tekom jutra.

Ministrski predsednik Lloyd George je nato v imenu najvišjega sveta obvestil tako Grke kot Turke, da bodo povabljeni na konferenco, ki se bo vršila danes, da odgovore na naslednje vprašanje:

— Ali ste pripravljeni sprejeti uspeh preiskave od strani zaveznikov z ozirom na vaše odnosne zahteve, tikajoče se Smirne in Tracije in v takem slučaju, ali ste pripravljeni sprejeti ostale pogodbe mirovne pogodbe, sklenjene v Sevres?

V slučaju zadovoljivega odgovora, bo imenovana zavezniška komisija, da preišče zahteve, tikajoče se narodopisnih zadev, ki so skoro prav tako komplicirane kot so bile v slučaju Reke.

Spekulacije, kaj se bo zgodilo v nasprotnem slučaju, če bosta oba nasprotnika odgovorila negativno ali vsaj eden, se tičejo v glavnem vprašanja, kakšnih prisilnih odredb bi se poslužili zavezniki, da premagajo odpor. Domneva se, da bodo Grki sprejeli predloge, vsebovane v vprašanju Lloyd Georgea, dočim bodo Turki najbrž privolili v preiskavo, tikajočo se Smirne in Tracije, a uveljavili rezervacije glede drugih klavzul Sevrske pogodbe.

Diplomatične časti dneva so ostale pri najvišjem svetu, kajti odgovor, katerega bodo morali dati Turki, bo vse nekaj drugega kot je bilo vzvišeno stališče, katero so zavzeli od pričetka, ko so se skušali pogajati kot poražen nasprotnik, ki skuša uveljaviti mir na temelju enake pravice.

Konkretni predlogi turških delegacij niso kazali nikake izpremembe v srcu Turkov in nikakega kesanja. Zahtevali so, če že ne celi svet, pa vsaj vso zemljo, ki je bila turška leta 1913. Prva njih zahteva je bila, naj se v Evropi zopet ustanovi turške meje kot so obstajale leta 1913 in s tem so hoteli Turki očividno barantati glede drugih točk, če bi zavezniki privolili v prvo.

V splošnem so bile zahteve Turkov razdeljene v dva dela, v teritorijalne in politične in drugič v finančne in ekonomske. Z ozirom na prve zahteve so zahtevali Turki popolno izpraznenje Smirne od strani Grkov in popolno turško suverenost nad smirnskim okrajem in sicer na temelju, da je Smirna bistvene važnosti za ekonomsko življenje Anatolije in da je turško prebivalstvo tam v večini, ker jemljejo Turki v poštev le v okraju rojene Grke, ne pa priseljencev iz Grške. Druga zahteva pa se je tikala popolne suverenosti nad Dardanelami, čeprav obljublja Turčija, da bo demilitarizirala ožine ter zagotovila prostost plovbe skozi Dardanele.

Finančni in ekonomski del turških zahtev je vključeval odpravo zavezniške finančne kontrole nad Turčijo, ki se je že izkazala kot največje koristi za Turčijo samo.

Ko se je popoldne konferenca zopet sestala, je imel grški ministrski predsednik nagovor, tikajoč se vprašanja Smirne in Tracije. Rekel je, da je vse, kar zahteva on sedaj, že preje zahteval Venizelos in da je sprejel on vse, kar je njegov predhodnik predložil zaveznikom. Nato pa je predstavil konferenci nekega grškega statističnega izvedenca, ki je takoj pričel metati naokrog s številkami in kalkulacijami. Na temelju svojih računov je dokazal, da imajo oni ali da so imeli Grki v smirnskem okraju večino, če se prišteje one Grke, ki so bili deportirani ali umorjeni in če se odšteje številne Turke, ki so prišli v ta okraj iz Bosne in Tracije.

Na približno isti način se je izvedenec pečal tudi z vprašanjem Tracije, glede katere je prav posebno povdarjal dejstvo, da so bile pri zadnjih volitvah za grški parlament oddane tri petine glasov za grške kandidate in da je bilo med poslanci, ki so šli v Atene iz Tracije, le dvajset mohamedancev.

Grški ministrski predsednik je nato še enkrat obrazložil stvar Grške ter prav posebno povdarjal zvestobo Grške za stvar zaveznikov. Rekel je, da je Grška z velikimi stroški izvajala naročila zaveznikov in da si želi sedaj le miru, da ne bo grški narod še nadalje izčrpan.

V grških diplomatičnih krogih so mnenja, da so Turki pri prvem nastopu izvojevali zmago in tega mnenja so tudi Turki sami, ki so zelo židane volje vspričo uspehov, katere so baje dosegli z ozirom na vprašanje Smirne.

POŽAR V LORETU.

Rim, Italija, 24. februarja. — Požar v svetovnoznani cerkvi, v Chiesa dela Casa Santa, je uničil oltar ter kip Marije Device, — kot se glasi v nekem poročilu iz Loreta. Požar je bil posledica kratkega stika.

Loreto, ki leži petnajst milj jugoiztočno od Ancone ali Jakina, je ena največjih katoliških božjih poti in sicer radi tega, ker se tam nahaja "sveta hiša" ali kočica, o kateri se glasi, da je prebival z njej Jezus z Marijo in Jožefom, ko je družina bivala v Nazaretu. Ta cerkev svete hišice je zgrajena v srednjeveškem romanskem slogu.

Oltar, o katerem se glasi, da je bil uničen od požara, je bil delo številnih srednjeveških umetnikov, a kip Device Marije, o katerem se glasi, da je bil tudi uničen ni nič manj svet kot kočica sama. Napravljen je bil iz lesa ter se glasi, da ga je izrezljal sveti Luka sam. Napoleon je odvedel ta kip s seboj v Francijo, vendar pa so ga privedli nazaj v Italijo leta 1803.

Legenda pravi, da so sveto kočo prenesli angelji v Ravnico ob dalmatinski obali leta 1291, potem ko je bila sveta dežela prepuščena Saracenom. Tri leta pozneje je bila kočica na prav tako skrivnosten način prenešena na njeno sedanje mesto.

ZA POGODBO S COLOMBIJO.

Washington, D. C. 24. febr. — Želja bodočega predsednika Hardinga, da se vzdrži in izboljša prijateljske odnošaje med Združenimi državami ter srednje in južnoameriškimi republikami ter odstrani vse vzroke nesporazuma glede resničnih motivov te dežele je našla izraza v informaciji, katero so dobili senatorji tukaj, da se namreč Harding zavzema za odobrenje viseče pogodbe z republiko Colombija, soglasno s katero naj bi Združene države plačale tej republiki svoto petindvajset milijonov dolarjev. Ta pogodba ima namen uravnati diference, ki so se pojavile po odločenju Paname od republike Colombije.

Mr. Harding je informiral voditelje v senatu, da so bile odstranjene vse ovire, ki so se stavile na pot odobrenju predlagane pogodbe in da bi rad videl, da bi senat odobril to pogodbo, kajti taka akcija bi imela ugoden učinek na odnošaje med Združenimi državami ter južnimi latinskimi republikami.

Dvomljivo je, če bo mogoče odobriti pogodbo s Colombijo do 4. marca, vendar pa se domneva, da bo našel senat med 4. marcem in 4. aprilom, tekom izvanrednega zasedanja, dosti časa, da razpravlja o tej pogodbi ter jo spravi s poti.

NAČRTI ZA NADALJNO PRODIRANJE FRANCIJE

V zasedenem ozemlju so baje zelo delavni in zaposleni. — Dr. Simons svari pred drž. preobratom.

London, Anglija, 25. februarja. V nekem sporočilu, ki je prišlo iz Frankfurta in katero se je sporočilo naprej preko Amsterdama na Exchange Telegraph Company, se glasi, da je mogoče opaziti v onih delih Nemčije, katere imajo zasedene francoske čete, največjo delavnost, kar se vedno zgodi, kadar se namerava vprizoriti zelo korenite in stroge odredbe.

Neki pariški list je izvedel baje iz zanesljivega vira, da so v Berlinu sklenili ponuditi zaveznikom 120 milijard kot vojno odškodnino.

Pred kratkim se je glasilo, da bo znašala svota 150 milijard ali sto in petdeset tisoč milijonov mark. Ničesar pozitivnega pa ne bo postalo znano, dokler ne pridejo Nemci v London.

Berlin, Nemčija, 25. februarja. Dr. Walter Simons, nemški minister za zunanje zadeve, je včeraj posvaril politične pustolovce proti poskusu, da se vprizori državni preobrat, o kojega možnosti se je razpravljalo v zvezi s konferenceami zavezniških in nemških odposlancev v Londonu. Simons je rekel, da se vlada dobro zaveda svoje avtoritete in da bo vsak tozadevni poskus brez pomisleka v kali zatrla.

V svojem govoru pred državnim gospodarskim svetom je izjavil dr. Simons, da so izvedenci enotni v svojem prepričanju, da ni Nemčija v stanu plačati zaveznikom letna odplačila vojne odškodnine in razventega še dvanajst odstotkov davka na vse eksporte.

NEMCI IMAJO PRIPRAVLJENE PROTIPREDLOGE.

Berlin, Nemčija, 24. februarja. Na današnji seji gospodarskega sveta so vprašali zunanjega ministra dr. Simonsa, če bo na londonski konferenci odgovoril z "ne". Simons je izjavil:

— Brez dvoma bomo naleteli v Londonu na velik vihar, katerega pa upamo prenesti. Reparacijska komisija je po mojem mnenju veliko prehitro sestavila svoje pogoje. Zaveznikom je v prvi vrsti za to, da jih Nemčija podpre v finančnem in gospodarskem oziru. Ko bomo razpravljali o naših protipredlogih, moramo računati s slogo naših nasprotnikov. Naši protipredlogi so že izgotovljeni.

SMRT HARDINGOVE SORODNICE.

Des Moines, Ia., 24. februarja. Tukaj je umrla Mrs. Marilla Post, sorodnica novoizvoljenega predsednika Hardinga. Dosegla je starost štiri in sedemdesetih let.

BRZOPARNIKA

"San Giusto", (prej nemški parnik Fuerst Bismarck), Cosulich proga in **"Calabria"**, Cunard proga, odplujeta 2. marca v Trst.

Cena:	III. razr.	II. razr.
San Giusto,	$120.00	$180.00
Calabria,	$120.00	$205.00

z vojno takso vred.

Kdor želi potovati z enim izmed teh dveh parnikov, naj se nemudoma prijavi, ker sta to zadnja parnika, ki odplujeta v Trst, dokler bo jugoslovanski konzul še izdajal potne liste.

Odločite se takoj in pridite najkasneje 25. februarja!

Frank Sakser State Bank.

NAZDRAVLJANJE RDEČI ZASTAVI PRI PARIZU

Odpuščeni delavci so pretili z napadom in zavzetjem. — Proti večeru zavladal mir.

Pariz, Francija, 25. februarja. Danes zjutraj so razvili delavci pri veliki elektrarni v Gennevillers rdečo zastavo ter ji pričeli nazdravljati. Vodstvo tovarne jih je odpustilo ter jih hotelo pregnati iz tamošnje okolice. Najprej jim je ravnatelj znižal plače, ker se pa pod novimi pogoji niso hoteli vrniti na delo, je dal tovarno zapreti.

V elektrarni ima naložen svoj kapital tudi Louis Loucheur, minister za osvobojeno ozemlje.

Zvečer je zavladal "oborožen" mir. Na stotine policistov je patruliralo mimo tovarne, dočim so se delavci zbrali na nasprotnem bregu Seine ter prepevali internacijonalo.

Oblasti pravijo, da se je prvi poskus za vstanovljenje sovjetske vlade slabo obnesel.

Pariz, Francija, 25. februarja. Delavci, ki se niso hoteli pokoriti izprtju, ki je bilo proglašeno nad elektricitetnimi napravami v Genevillers, severno od Pariza, katere se ravnokar gradi, so razobesili, nad poslopji rdečo zastavo. Številni policisti vzdržujejo v družbi vojaških čet red na licu mesta. Minister za oproščene pokrajine, Louis Loucheur, je interesiran pri družbi, ki je skrčila plače delavcev.

SMRT ZLOGLASNEGA BANDITA.

London, Anglija, 24. febr. — Palestinska policija je ubila zloglasnega arabskega bandita Abdul Hadikaha, ki je predstavljal celo vrsto let največje ogroženje židovskih kolonij v Palestini.

ZADREGE V CENTRALNI AMERIKI.

Panama, 25. februarja. — Besneča ljudska množica, obstoječa iz Panamcev, je včeraj zvečer odtrgala grb Costarice s tukajšnjega konzulata dotične dežele ter ga poteptala z nogami. Dogodek je bil posledica demonstracije proti Costarici, povzročeni od invazije panamskega ozemlja od strani čet Costarice.

Uradniki so objavili brzojavko, soglasno s katero so čete Costarice zasedle Coto, v provinci Chiriqui.

Potni listi,

katerih izdajanje je bilo prejšnji teden prekinjeno, se bodo sedaj zopet dobili, toda samo do 1. marca. Od 1. marca dalje se jugoslovanski potni listi za nedoločen čas ne bodo več izdajali.

Kdor tedaj želi po 1. marcu potovati v Jugoslavijo, si mora že sedaj preskrbeti potni list in sicer se mora VSAKDO SAM OSEBNO zglasiti pri jugoslovanskem konzulu, bodisi v New Yorku, Chicagi, ali San Francisco.

Za dobavo potnega lista ni treba starega potnega lista, niti kake druge listine.

Potni list, ki bo sedaj izdan, bo veljaven za vedno, tako da bo enjim mogoče potovati še-le čez nekaj mesecev, ali še-le čez eno leto. Potuje pa se lahko tudi takoj.

Kaka določba glede potnih listov bo prišla po 1. marcu v veljavo, se sedaj še ne ve; naznanili pa bomo, kakorhitro bomo izvedeli.

Italijanski potni listi za one, ki sedaj spadajo pod Italijo, se tudi še nadalje dobivajo ravno tako kot do sedaj.

Frank Sakser State Bank.

KAJ JE Z AVSTRIJSKIMI KRONSKIMI DRAGULJI?

Upravitelj lastnine bivšega cesarja Karola trdi, da so kronski dragulji last Karola.

Ženeva, Švica, 24. februarja. — Akcija avstrijske republike, da dobi nazaj avstrijske kronske dragulje, ki baje predstavljajo vrednost dvajset milijonov, zahteva zase še vedno pozornost odvetnikov, ki zastopajo obe strani.

Upravitelj lastnine bivšega cesarja Karola, dr. Schager Eckartsau, je izdal danes v švicarskem časopisju dolgo ugotovilo, v katerem zanikuje trditev, da so kronski dragulji avstrijska narodna last ter trdi, da so privatna lastnina habsburške družine. Obenem pa dolži avstrijsko republiko, da je že konfiscirala ter vzela velike množine habsburške posesti, med to tudi dva gozda, eno veleposestvo z gradom ter nadaljnje veleposestvo, galerijo slik in zbirko orožja ter velike množine srebrnih in zlatih predmetov.

— Vse to, — pravi on, — je vredno neizmerno več kot pa oni dragulji, ki se še vedno nahajajo v posesti cesarja Karola kot načelnika habsburške družine, čeprav se ne zanikuje dejstva, da je vrednost teh draguljev, ki predstavljajo družinski nakit, velika.

Upraviteli premoženja prejšnjega cesarja Karola izjavlja, da je dal slednji sestaviti seznam vse lastnine habsburške hiše in da se je takrat priznalo, da so dragulji in zbirke privatna lastnina avstrijske cesarske družine in da je bil vsled tega upravičen vzeti dragocenosti s seboj, ko je zapustil Avstrijo.

Številni med temi spornimi draguli, — pravi dr. Eckertsau, — med njimi tudi najslavnejši, tako zvani Florentinski demant, so prišli v Avstrijo po Franci iz Lorenske, možu cesarice Marije Terezije ter pripadajo vsled tega po pravici lotrinški veji cesarske družine.

Med tem časom pa je grad ob obali Ženevskega jezera, v katerem stanuje bivši cesar Karol s svojo družino, skrbno zastražen. Glavni vhod je zaklenjen celo podnevi in nihče ne more vstopiti brez posebnega dovoljenja.

ŠVICARSKI POLKOVNIK SLAVI AMERIKANCE.

Bern, Švica, 24. februarja. — Polkov. švicarske armade Schalpbach je rekel danes na nekem zborovanju: Ameriška okupacijska armada na Renu je najbolj občudovanja vredna armada na vsem svetu. Amerikanci se izvanredno dostojno obnašajo ter so v vsakem pogledu res pravi gentlemeni.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi.

Včeraj smo računali za pošiljatve italjanskih lir po sledečih cenah:

50 lir	$ 2.40
100 lir	$ 4.20
300 lir	$12.00
500 lir	$20.00
1000 lir	$39.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali na New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York

KAPITALISTI PROTI GIOLITTIJU

LASTNIKI TVORNIC SO NA SVOJEM ZBOROVANJU V MILANU NASPROTOVALI NAČRTU GIOLITTIJA ZA SKUPNO KONTROLO INDUSTRIJ.

Milan, Italija, 25. februarja. — Do živahnih prizorov je prišlo danes tukaj v Teatro Lirico, kjer so se sestali industrijalci iz vseh delov Lombardije, da protestirajo proti načrtu ministrskega predsednika Giolittija,, ki hoče uveljaviti skupno kontrolo italijanskih industrij od strani delavcev in delodajalcev.

Pri ugotovljenju slučaja delodajalcev proti nameravanemu koraku se je pečal comendatore Jeraci, predsednik zveze izdelovalcev, predvsem z dejstvom, da so v najbolj naprednih industrijalnih deželah, predvsem v Angliji in v Združenih državah, kjerkoli obstajajo tvorniški sovjeti, slednji izključno kooperativnega značaja in da niso njih sklepi v nobenem oziru obvezni za delodajalce.

Nato je omenil Rusijo, kjer je imel eksperiment za posledico strašen kaos. Navedel je tudi uspehe tehničnih poizvedovanj glede uspehov sistema v različnih industrijalnih okrajih Nemčije, ki se glasi zelo nepovoljno, dočim je v Avstriji tako proslavljena in hvalisana reforma delovala tako slabo, da je sedaj skoro popolnoma izginila iz srednjih in manjših industrij.

— Italija, — je rekel, — je očividno veliko slabše opremljena, da bi riskirala slično pustolovstvo in to prav posebno sredi dejanske svetovne krize v trgovini in vspričo intenzivnega nasprotstva, meječega na sovraštvo, ki prevladuje med posameznimi deli organizacije delavcev samih.

Jarach je nadalje trdil, da vključuje predloga nepreračuljivo škodo za italijansko mednarodno trgovino in to raditega, ker bi bilo nemogoče potegniti določeno in trdno črt tam, kjer se pričenjajo trgovske skrivnosti in tuji izdelovalci, ki se dobro zavedajo tega, pričakujejo željno svoje prilike, katere bodo deležni, ko bodo pronicale informacije, ki bi morale ostati tajne.

Predlog, naj se naprosi vlado, da predloži uveljavljenje skupne kontrole, dokler ne bo princip bolj splošno sprejet v ostalih evropskih deželah, je imel za posledico strašno vihro protestov od tal pa do strehe nabito polne opere.

Čeprav ni hotel spraviti sklepa izdelovalcev v dejansko resolucijo, je senator Gavazi načelnik zborovanja, prevzel nalogo, da sporoči vladi formulirano pretnjo pretežne večine industrijalcev, katerim načelnje italijanski "svileni kralj", commendatore Cattaneo. V tej pretnji se glasi, "da se industrijalci Italije ne bodo hoteli pokoriti v slučaju, da bi postala ta nesrečna predloga postava."

IMPORTIRANJE BELGIJSKIH SLUŽKINJ.

Boston, Mass., 24. februarja. — Včeraj je dospelo s parnikom "Zeeland" 52 belgijskih služkinj, katere se je importiralo v Ameriko izključno v ta namen. Odvedli so jih naprej proti Chicagu, kjer se hoče zavzeti zanje neka bogata gospa. V svojem poklicu so izurjene ter se glasi, da se bo uvedlo še številne nadaljne, če se bo poskus s temi, ki so prišle sedaj, obnesel.

Plače, za katere so te deklice pripravljene delati v Ameriki, so baje neizmerno nižje kot pa so one, ki jih dobivajo služkinje, izurjene v svojem poslu, v Ameriki. Tekom vojne so namreč plače služkinj neizmerno poskočile in deklice zahtevajo sedaj na teden petnajst dolarjev in še več in poleg tega seveda še stanovanje in dobro hrano.

Belgijske deklice, ki so dospele sedaj, so baje vse neporočene in med njimi je najti nekatere, ki se naravnost krasotice.

PREJŠNJA KAJZERICA V NEZAVESTI.

Potsdam, Nemčija, 25. febr. — Privatne brzojavke, ki so dospele semkaj včeraj zvečer, javljajo, da se nahaja prejšnja cesarica, Avgusta Viktorija, ki leži bolna v Doornu na Holandskem, v nezavestnem stanju. Glasi se, da ni nobenega upanja, da bi okrevala in da je pričakovati vsaki trenutek njene smrti.

TIPKARICE STRICA SAMA.

Washington, D. C., 24. febr. — Delo v gotovih vladnih uradih je tako redko posejano, da izdelujejo gotove tipkarice v uradnih kancelijah tekom uradnih ur svojo ženitovanjsko opravo. — Tako vsaj je trdil v senatu senator Smoots iz Utaha, republikanec. (Ne vemo, če je Mormon, ker prihaja iz Utaha, a malo več obzirnosti bi lahko imel do nežnega spola, zaposlenega v službi strica Sama. Rajše bi podrezal tam, kjer lenuharnjo drugi, ki dobivajo velike plače, ne pa bornih trideset ali 35 dolarjev na teden.)

Smoot je dostavil naslednje:

— Prišlo je celo tako daleč, da se vsaki pot, kadar se podam v kako vladno kancelijo, telefonira vnaprej svarilo, da bo prišel senator Smoot, nakar planejo vse deve k svojim pisalnim strojem ter prično razbijati, da je veselje. (To je visoka politika ameriškega senata!)

ZANESLJIVO IN HITRO

oskrbuje **DENARNA IZPLAČILA** v stari domovini in opravlja druge bančne posle

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York

Rojaki, poslužujte se vseh zadevah te slovenske banke, ki je pod stalnem nadzorstvom državnega urada in ima za varstvo

$100,000.00 glavnice in $50,000.00 rezervnega zaklada.
Frank Sakser, predsednik.

Včeraj smo računali za pošiljatve jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron	$2.35	1,000 kron	$ 7.50
400 kron	$3.10	5,000 kron	$37.25
500 kron	$3.85	10,000 kron	$74.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order ali po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank 82 Cortlandt Street, New York

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officiers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
		za pol leta	$3.50
Za pol leta	$3.00	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
Za četrt leta	$1.50	za pol leta	$3.50

GLASNARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $6.00

Advertisement on agreement

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLASNARODA
82 Cortlandt Street Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

Železniške družbe naj bodo zadovoljne

Železniška delavska oblast je zavrnila prošnjo železniških uprav, naj se takoj prekliče pogodbo, sklenjeno med železniškimi upravami ter delavskimi organizacijami.

To je bilo pred par dnevi objavljeno v ameriškem časopisju. Kdor je pa samo to čital ter se ni globlje zamislil, je moral priti do zaključka, da so izvojevali železničarji velikansko zmago.

To pa žal ni bila resnica. Železniški baroni so namreč zatrjevali, da jim ta nova pogodba nalaga velikanska finančna bremena, delavska oblast pa ni mogla iti samo na slepe besede, in brez natančne preiskave ni mogla ugoditi njihovi želji oziroma zahtevi.

Predlog je zaenkrat zavrnjen, dočim je preiskava v teku. Oblast bo preiskava, če res trpe železnice pod sedanjimi delavskimi pogoji. Železniški baroni pravijo da, železničarji pravijo, da ne. Oblast bo odločila kdo ima prav.

Nadalje je izjavila oblast, da je njena dolžnost podvizati s preiskavo.

Najvažnejša odločitev pa dosedaj še ni padla: namreč, če bo sedanja pogodba obveljala ali če bo zavrnjena.

Baroni naj bodo s tem čisto zadovoljni. Ko se bo vršila razprava o posameznih točkah obstoječe pogodbe, bo gotovo dobila oblast v nji gotove pogoje, ki bodo po njenem mnenju železnicam v breme.

Železničarji naj bodo pripravljeni na presenečenja, ki jih bodo deležni od strani te "delavske" oblasti, kajti vrana ni vrani še nikoli izkljuvala oči.

Preveč zahtevanega.

Pravijo, da se v sedanjih časih ne vrše čudeži. Seveda se vrše, in še kakšni.

Ali ste že kedaj slišali, da je kak politik zavrnil kako mastno politično službo ali pa celo mesto v kabinetu? Najbrže ga ni v deželi človeka, ki bi se spominjal kaj takega.

Kot znano, je ponudil predsednik Harding governerju Lowdenu mesto mornariškega tajnika.

Governer Lowden je to mesto zavrnil. To je prvi čudež. Zavrnil ga je iz vzroka (in to je drugi čudež) "ker ni dovolj izvežban v mornariških zadevah".

Strela božja! Kdaj je bilo pa še potreba kakemu ministru (oziroma v Ameriki kakemu kabinetnemu članu) kaj znati? Zakaj pa imajo ministri svoje podrejene, svoje šribarje, svoje strokovnjake?

V splošnem velja načelo: Komur da Bog kako dobro službo, njemu da tudi razum, da jo zamore dobro opravljati.

Tega načela smo se držali, pa nam ni šlo dobro, posebno v zadnjih štirih letih ne. No, krivdo je treba pač zvrniti na Boga, ker ni dal uradnikom zadostne pameti.

Morda je governer Lowden dobro mislil, samo malo prehitro je znil. Če naj velja načelo, da mora biti načelnik vsakega javnega departmenta tudi strokovnjak, je treba zrevolucijonirati ves politični in strankarsko politični sistem. Stvoriti bi morali vladni stroj, ki bi res delal v interesu naroda, ne pa v interesu strankarskega stroja, ki je slučajno na krmilu.

Governer Lowden zahteva malo preveč. Če bi šlo po njegovem, bi morali imeti poštnega tajnika, ki bi res nekaj razumel o pošti, mornariškega tajnika, ki bi znal razločevati jadrnico od bojne ladje n državnega pravdnika, ki bi res imel nekaj pojma o zakonih.

Zaenkrat je pa kaj takega še absolutno nemogoče.

Čisti računi.

Anglija dolguje naši deželi štiritisoč petsto milijonov dolarjev. Plačevanje obresti od te svote so tako veliko breme za vlado njegovega veličanstva, da skuša na vse načine to plačevanje zavleči. Najrazličnejše razprave se vrše, kako bi bilo mogoče plačati kapital in kako obresti. In izmislila si je en način ter rekla Združenim državam: Če odpuste Združene države Angležem ves dolg, bodo Angleži črtali vse obveznice, ki jih imajo od ruskega naroda.

V zmislu trgovske transakcije bi bilo to za nas ravno tako kot če bi zamenjali bonde Združenih držav za delnice kake nerazvite rajne

Z eno besedo rečeno, Angleži hočejo, da bi jim Združene države dolg enostavno odpustile. Anglija je največja trgovska dežela na svetu, ki je dosedaj še vedno točno zadostila vsaki finančni obligaciji, ki ni še nikdar prej kakemu narodu dolgovala kake posebno velike svote. Sedaj je pa Anglija v precepu.

Žrtve, ki so jih doprinesle Združene države na oltar evropskega despotizma, so bile prevelike, da bi se moglo od njih zahtevati, naj vržejo v žrelo nenasitneža štiritisoč petsto milijonov dolarjev.

Združene države niso imele še nikdar nobenega tako pro-angleškega predsednika kot je predsednik Wilson.

Pa niti ta pro-Anglež se ni predrznil javno zahtevati, da bi Združene države kar enostavno izbrisale ta neizmeren dolg.

Korličku je vseeno, če nima krone; poglavitna stvar je, da ima kronske dragulje.

* * *

Zavezniki bi prav radi pozabili dolžnosti, ki jih imajo napram

Dopisi

Tyre, Pa.

Nihče se ne oglasi iz te naselbine, kakor da je izginila s površja zemlje. Tukaj je šest slovenskih družin in par sameev ter se prav dobro razumemo med seboj. Samci smo morali vlačati težki ploh, ker nobeden ni imel toliko korajže, da bi skočil v zakonski jarem. Menda se bojimo eden drugega, ker je samo ena slovenska cvetka, da bi jo kdo vtrgal. Čez par let jih bo več tukaj, tako da bomo morali iskati fante drugod. Je več cvetk tukaj drugih narodnosti, katerih se pa slovenski fantje menda bojimo.

Z delavskimi razmerami je kakor večinoma po Združenih državah. Delamo v premogovih rovih po tri dni na teden. Zaslužek je odvisen od delavca in prostora.

V tukajšnji naselbini je umrl rojak Mike Knific dne 25. decembra 1920. Bil je član pečlarskega kluba. Začel je bolehati že meseca septembra lanskega leta. Tožil je, da ga je začelo v želodcu nekaj ščipati in grizti. Hodil je od zdravnika do zdravnika, pa mu vse ni nič pomagalo. Nazadnje se je podal v Pittsburgh v Mercy bolnišnico, kjer je bil operiran. Imel je raka v želodcu, o katerem se je izrazil zdravnik, da je neozdravljiv. Po operaciji se mu je obrnilo toliko na boljše, da je čez štiri tedne zapustil bolnišnico in se podal domov. Prišedši domov, se mu je stanje zopet slabšalo z vsakim dnem, tako da je podlegel bolezni 25. decembra. V društvu ni bil nobenem in je bil skoro brez vseh sredstev. Star je bil 51 let, doma iz vasi Goriče št. 15 pri Medvodah na Gorenjskem. Doma zapušča žalujočo soprogo, dva sina in dve hčeri. V bolezni je bil navezan na dobrosrčnost tukajšnjih rojakinj Marije in Eme Blažič, ki sta mu stregli ves čas njegove bolezni. Rojak John Logar je pa preskrbel, da je bilo truplo pokojnega spodobno pokopano. Pogrebne stroške je plačala tukajšnja unija, katere član je bil ranjki Knific. Večkrat ga je rojak John Logar srečal kje in ga vprašal: "Kam pa greš, Mike?" On je odgovoril: "Grem v Imperial, kjer imam dosti znancev in prijateljev." "Dobro, dobro", mu reče Logar, "pa se kaj dobro zabavajte." Na dan pogreba je slučajno premogorov obratoval, tako da so bili vsi njegovi znanci in prijatelji na delu, zato je rojak John Logar odložil njegov pogreb na večer, da bi se zamogli vsi njegovi znanci in prijatelji, ko pridejo z dela domov, vdeležiti sprevoda. No, kmalu je videl njegove prijatelje in znance: bila sta rojaka John Peršina in John Eržen. Drugi pa ne vem, zakaj niso prišli, ali niso vedeli, ali pa niso imeli časa.

Par dni po pogrebu je prišlo pismo iz starega kraja od soproge ranjkega Knifica, v katerem ga prav lepo prosi, da bi ji posal kak dolar, da nimajo ne čevljev in ne obleke. Ranjki Mike je imel par dolarjev, predno je šel v bolnišnico, katere je izročil rojaku John Logarju s pripombo, da mu denar izroči, ko se vrne iz bolnišnice. Toda rajni Knific tega denarja ni več potreboval, zato ga je Logar, ko je prišlo pismo od njegove žene, poslal revni družini v staro domovino.

Tukaj je zopet en vzgled, kako težko je človeku, ki ni pri nobeni podporni organizaciji. Rojaki, ki še niste pri kakem podpornem društvu, pristopite še danes, ker jutri bo mogoče že prepozno.

John Logar, Box 81.

Franklin, Kansas.

V Glasu Naroda z dne 10. febr. sem čital dopis iz Yale, Kansas, v katerem se neka iz stare domovine došla dekle jezi čez dopis iz Franklina, ki je bil priobčen dne 29. januarja. Jaz bi ji svetoval, da vdrugič večkrat in bolj natanko prebere dopise. Ona ga čisto drugače tolmači kot pa je bil. Kakor je razvidno iz njenega dopisa, je prav gotovo vlekla ploh na pepelnico in ravno tisto jo je tako razkačilo. Sicer pa ni bilo pisano v dopisu iz Franklina, da ima poročevalec plavo peč ali avtomobil, tudi o moderni obleki ni bilo ničesar. Če mogoče oni punci ne pristoja ameriška obleka, jaz ne morem pomagati. Videl pa sem punce iz starega kraja, ki jim je ameriška obleka ravno tako pristojala kakor tukaj rojenim. Da bi katero rad. Ej, no... pa kaj se hoče. Da mi pa moderna obleka ne pristoja, o tem se, žalibog, ne morem prepričati, ker je nimam, da bi jo oblekel. Spomnjam se pa še, ko sem pred petnajstimi leti imel zadnjič novo obleko za 7 dolarjev in mi je tako pristojala, da so kar punce za menoj šle, če sem bil slučajno naprej.

Torej naj bo dotična naročnica Glas Naroda potolažena in v upanju, da ga dobi po Veliki noči.

Poročevalec.

Ženij Antona Čehova

LITERARNA ČRTICA.

Povesti Antona Čehova kažejo, kaj lahko ustvari resničen umetnik iz najbolj priprostega materiala. Čehov gre redkokedaj izven okvira vsakdanjega življenja, da dobi materijal za svoje proizvode. Abnormalne in senzacijonalne situacije so popolnoma tuje njegovemu ženiju. Redkokedaj se posluži trika presenetljivega konca. Ničesar eksotičnega, romantičnega ali slokovitega ni na njegovih značajih. To so navadni možki in navadne ženske kot jih človek vsaki dan srečuje po cestah evropskih ali ameriških mest in vasi.

Ni ga pisatelja, ki bi se znal boljše vzdržati vsake oblike propagande. Čehov ne skuša nikdar vzbuditi pozornosti s tem, da bi uvedel posebne prošnje za kako politično, versko ali socijalno idejo. Nikdar ne kriči, nikdar ne tolče z nogami ob tla in nikdar ne gestikulira. On le piše, s presunljivo jasnostjo, gotovostjo in lepoto o gotovih dejstvih človeške eksistence, katero je bil zapazil.

V njegovih delih zapazi človek vedno roko mojstra. Vspričo hladnega, skoro mrkega ozadja, se odbijajo postave Čehova z odlično jasnostjo. Brez sentimentalnosti in brez trpkosti nam razkriva od časa do časa bistveni patos človeške eksistence. Splošno žaloigro ustvari z usode ubogega tartarskega kmeta, pregnanega iz njegove domače vasi v zmrznjene divjine Sibirije.

Veliko moči Čehova leži v tem, da se odločno izogibo vsemu, kar bi le od daleč spominjalo na gledališko pozo. Njegovi konci so dar niso ustvarjeni radi učinka samega. Nikdar ne žrtvuje svoje literarne neodvisnosti kaki vnaprej sprejeti ali započeti teoriji optimizma ali pesimizma. Nikdar ni prorok ali propagandist. Vedno ostane veren, ostroviden opazovalec. Njegove povesti pa nudijo zadosti dokazov, da je nestrastno opazovanje vsakdanjih dogodkov, izvršeno z inteligenco in simpatijo, vir presenetljivih učinkov.

Čehov je bil zdravnik po poklicu in njegova dela kažejo na prvi pogled izurjeno oko znanstvenika in gorko srce umetnika. Nikdar ni v stanu ozirati se na bedo s trdo ali cinično brezbrižnostjo. V vseh njegovih opisih trpljenja je opaziti nežno, boječo simpatijo. Njegova simpatija pa nikdar ne degenerira v jokavost. Njegova čustva so močna in velikodušna, a čustvom ne dovoli nikdar, da bi zasenčili njegovo vizijo.

Ena najkrajših in najboljših črtic, katero je spisal, se imenuje "Beda". Opisuje starega kmeta, ki je bil izgubil svojega edinega sina in ki je bil prisiljen služiti si svoj borni vsakdanji kruh kot kočijaž v nekem neznanem mu mestu, kjer so se norčevali iz njega ter ga sleparili in kjer je bil predvsem osamljen, tako strašno osamljen. Ničesar nenavadnega ni v usodi tega starega izvoščeka, a njegova postava je kot izpremenjena vsled velikega človekoljubja ter strogega realizma pisatelja, ki ga je očrtal. Trpljenje postane pod mojstrsko roko pesnika osebno, intimno in do srca segajoče. Črumotvorov v celi svetovni literaturi.

Življenje kot tako dobi vse drugačen pomen pod peresom kot je bilo ono Čehova. Imel je neobičajen in značilen talent, da je znal spraviti na dan tajne sanje, varane želje ter uničene ideale, kar vse daje neko svetniško glorijolo najbolj navadnim značajem vsakdanjega življenja. Človek si ga lahko predstavlja, kako je hodil po deželi kot zdravnik, med kmeti in vaščani v splošnem ter zdravil njih bolezni, opazujoč pri tem z neumorno pozornostjo vse, kar bi moglo predstaljati snov za njegove povesti.

Peter Zgaga

V Westchestru so povišali pristojbine za poročne licence za celih petdeset odstotkov... Bremene se vedno nalaga slabotnim in onim, ki si ne znajo pomagati.

* * *

Prifesorji v Stockholmu so iznašli tehtnico, ki zaznamuje celo tristoti del milijon dela vnega grama. To je dobra novica za naše mesarje in druge gospode, ki se vedno za to, da tehtnica natančno kaže!

* * *

V Terre Haute, Ind., čaka stara bolna ženska zaman na pisma svojega moža, ki je zaprt v Atlanti, Ga. To je žena Evgena Debsa, socijalističnega voditelja, kateremu se odtegnili pravico, da sme vsaki teden pisati po eno pismo domov, raditega, ker si je drznil kritizirati gospodo v Beli hiši.

V resnici, — vse za humaniteto!

* * *

Potrpljenje je dober služabnik, katerega vsako priporoča, a ga noče nikdo vzeti sam v službo.

* * *

Kaj pomenjajo imena.

Neki C. D. King je predsednik črnske republike Liberije v Afriki

* * *

Francozi so bili že od nekdaj vneti prijatelji miru...

To nam kaže že njih zgodovina. V zadnjem času so zopet nekje v Črnem morju streljali na boljševike ter s tem pripomogli številnim boljševikom do večnega miru in pokoja.

Dosleden mora biti človek, pa gre.

* * *

Pravijo, da je izmed sto pravih Amerikancev najmanj petindevetdeset bolnih na želodcu. Sprva se mi je čudno zdelo, odkar sem pa čital v neki kuhinjski knjigi recept za "dobro" kosilo, se mi nič več čudno ne zdi.

Recept je naslednji: stewed fruit, creamed potatoes, hamburg steak sandwiches, jellied tomatoes, cheese, sauce and coffee.

* * *

Taka zmes bi ubila še večjega junaka kot je povprečni Ameri kanec.

* * *

Strašno nabita pocestna kara Ljudje so kot arniki v škatlji. Poleg debele ženske stoji suh farmar, in gneča ga pritiska na njene prsi.

Slednjič je debeluhinji preveč. — Pojdite vendar na zadnjo plaformo, — mu pravi osorno.

— Allright, allright, — pravi farmar — saj grem, samo obrnite se.

* * *

Ženitovanjski posredovalec je rekel ženitbenemu kandidatu:

— No, slednjič sem vendarle dobil nevesto za vas. Trideset tisoč dolarjev ima.

— Dobro, dobro, toda na kateri strani šepa?

* * *

Ni dovolj, da gledamo v zvezde, ampak tudi verovati moramo vanje.

* * *

Manjšina živi od tega, ker nima večina nobenega razuma.

* * *

Neka ugledna ženska se hoče ločiti od svojega moža, češ, da je njen zakon nesrečen ter da je stopila vanj v hipnotičnem stanju.

Če je pa zakon srečen, se ponavadi pravi tej hipnozi "ljubezen".

* * *

Za slabo tovarišijo je treba najmanj dveh oseb.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Avenue, Lorain, O
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 624 N. 2nd Ave W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. S., Pittsburgh, Pa

Nadzorni odbor:
MAX KERŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK ŠKRABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Poretni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 319 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "GLAS NARODA".

Vse stvari, tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatvo naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika poretnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi z 8. člani ali članicami.

"srečnemu koncu", katerega se boje vsi pošteni avtorji in kritiki, so šli nekateri pisatelji do drugega ekstrema ter ni ustrajal pri tem, da se morajo vse stvari končati žalostno. Čehov ni podlegel tej skušnjavi. Vedel je namreč, da se ne more vedeti vnaprej, če bodo stvari zpadle slabo ali dobro.

Njegove povesti obsegajo najbolj različna polja. On ni vezan na noben posebni tip in nobeno posebno izkušnjo. Vse njegove povesti so zrcalo ruskega življenja, vendar pa ugajajo tudi članom drugih narodov, kajti lastna so jim znaka, ki ne poznata nobenega časa in nobene narodnosti, namreč znaka resnice in lepote.

Iz Jugoslavije.

Državni grb Jugoslavije
se po odredbi vlade ne sme uporabljati na zasebnih tiskovinah.

Bankovcev
je bilo po izkazu jugoslovanske narodne banke v prometu za 3,239,326,030 dinarjev.

20dinarski bankovci
se potegnejo tekom treh mesecev iz prometa. Tako je odločil upravni odbor jugoslovanske narodne banke. Če bodo namesto teh bankoveev izdani drugi, še ni znano.

Ponarejeni bankovci.
V Zagrebu so zasledili ponarejene tisočdinarske bankovce, ki so pa tako slabo ponarejeni, da se jih z lahkoto spozna.

Izenačenje zakonov.
V Beogradu se vršé zborovanja strokovnjakov za izenačenje zakonov po vsej Jugoslaviji.

Proti draginji.
Izbrana je posebna vladna komisija za pobijanje draginje v Jugoslaviji. Samo da bi bil tudi skoraj uspeh!

Nova tovarna.
V Sonborn v Bački se je osnovala tovarna za osnovanje salam in sira.

Novo podjetje za proizvajanje zdravil
se je osnovalo v Zagrebu. Podjetje je kupilo v bližini Karlovca znano posestvo Kaštel, ki ima 60 jutrov zemlje. Pri podjetju je v znatni meri sovdeležena tudi država. Vodja podjetja je univerzitni profesor dr. Janeček.

Tovarna vagonov
se osnuje v Brodu ob Savi. Delniška glavnica znaša 20 miljonov kron in se more povišati v treh letih na 200 miljonov kron. Vpričo silnega pomanjkanja vagonov bi bilo pač dobro, da se prične čim prej z delom.

Padanje cen usnja.
Cene surovih kož padajo stalno. V Zagrebu se plačuje mesar- dočim na deželi še manj. Posebno slabo je sedaj s težkimi kožami, ker je teh sedaj v Jugoslaviji v izobilju. Poleg tega je prišlo dosti težkih kož iz Italije. Cene so v splošnem padle za 30 odstotkov. — O izdelanih kožah se poroča: Na koncu so morali popustiti tudi tovarnarji. V notranjem prometu se dobé sedaj Vache-podplati po 150 do 160 K. Blah-kože po 165 do 170 kron. Kravje kože veljajo še od 280 do 300 kron, telečje od 320 do 350 kron za kilogram, Rumena koža velja od 45 do 50 kron za stopo, boks pa od 60 do 65 kron. V Avstriji veljajo podplati od 510 do 540 avstrijskih kron, boks od 150 do 180 kron, ševro od 135 do 160 kron za stopo. V Avstriji je torej usnje nekoliko cenejše. — Tudi na Francoskem padajo cene. Za kožo se plača tam samo 5 frankov. Zaradi visoke razlike v valuti se vseeno ne izplača izvoz kož iz Francoske. Na Madžarskem so padle cene govejim kožam od 120 na 110 madžarskih kron, pričakovati pa je še nadaljnje padanje. Telečje kože se prodajajo po 250 kron, ovčje pa od 190 do 210 K. (Avstrijska krona je jako slaba, madžarska pa še slabejša kot avstrijska.) Na Nemškem so prav tako padle cene kožam za približno 5 do 10 odstotkov.

Davek na glasovire
namerava vpeljati v Jugoslaviji finančno ministrstvo. Zveza zagrebških godbenikov zahteva, da se od davka oprosté vsi, ki si z godbo služijo svoj kruh.

Novi svilarni v Jugoslaviji.
V Gjevgjeliji je otvorila vlada dve novi svilarni. Ena se bo bavila izključno z ubijanjem kokona, druga pa samo z izdelovanjem svile.

Kakovost je zmagovalka.

Neki pennsylvanski lekarnar nam je te dni pisal: "Nič ne more zmanjšati javnega zaupanja v Trinerjevo Grenko Vino. Na trgu se pojavljajo razne ponaredbe, toda odjemalci hočejo samo Trinerjevo Grenko Vino. Oni ne morejo biti brez njega." To ni čisto nič presentljivega. Javnost ve, da v naših oglasih ni bilo nobenega zavedljivega ugotovila. Pravo je zadela Mrs. Frank Odett, ki nam je pisala iz Susanville, Cal., 9. febr. 1921: "Trinerjevo Grenko vino je ravno tako dobro kot ga oglašate in nič ga ne more prekositi." Če trpite vsled slabega teka, zaprtja, bolečin v želodcu, plinov v črevah, glavobola, itd., pojdite k svojemu lekarnarju ali prodajalcu zdravil ter ga vprašajte za Trinerjevo Grenko Vino. Če vas muči kašelj, vzemite Trinerjev Mirilec kašlja. Če se hočete hitro iznebiti revmatičnih ali nevralgičnih bolečin, lumbaga itd., kupite Trinerjev Liniment. — Joseph Triner Company, Chicago, Ill. (Newyorški zastopnik: 340 E.

Okrajne jetnišnice je treba odpraviti radi nerednosti, ki se dogajajo v njih.

Poroča **Louis Levine.**

— Mi imamo 3000 kužnih lukenj, ki so neprestano vališča telesnih in moralnih bolezni. S tem mislim okrajne jetnišnice v 3000 okrajih naše dežele. Te jetnišnice so naravnost sramota in madež na ameriški civilizaciji. Nobenega izgovora ni, da bi jih še nadalje trpeli v svoji sredi. Naša neposredna dolžnost bi bila odpraviti te jetnišnice ter staviti na njih mesto primeren sistem prisilnih delavnic, ki bodo lahko prestale preizkušnjo ekonomije ter moderne kaznilne reforme.

Te ostre besede je izrekel na sorazmerno miren in zamišljen, a vendar prepričevalen način dr. E. Stagg Whitin, ki je načelnik izvrševalnega sveta Narodnega komiteja glede jetnišnic in jetniškega dela.

— Problem okrajne ječe se razlikuje od onega jetnišnice, — je rekel nadalje. — To pa raditega, ker ima ječa namen izpolniti gotovo mesto v našem kazenskem sistemu. Okrajna ječa je zapor, začasno bivališče ljudi. Teoretično je namenjena okrajna ječa le za ljudi, ki pričakujejo obravnave, ki se nahajajo v preiskovalnem zaporu, za priče ter za kriminalce, ki so bili že spoznani krivim, katerih pa še niso odvedli v jetnišnice. V praksi pa najdemo tupatam, da se gotovim osebam posreči s pomočjo upliva, katerega imajo, da se sploh izognejo jetnišnici ter prežive ves čas kazni v okrajni ječi. Tudi ljudi, katere se je spoznalo krivim manjših prestopkov, se pogosto obdrži v okrajni ječi, da odslužijo svojo kazen tam. Prebivalstvo povprečne okrajne jetnišnice je zato zelo pestra mešanica možkih, žensk in otrok v vseh mogočih stanjih telesnega in duševnega zdravja in bolezni ter v vseh štadijih kriminalnega razvoja.

— Zlorabe, ki so se izcimile iz naših okrajnih ječ, so posledica sistema ter metod konštrukcije, administracije in političnega nadzorstva. Le mislimo si navadno okrajno ječo kot jo poznamo v tej deželi. To je od železa obdano poslopje, sestavljeno iz celic, ki se odpirajo na hodnike ali koridorje. Ponavadi je ječa sama zvezana s hišo na pročelju, v kateri stanuje šerif. Ječa je neke vrste "ptičev rep". Šerif je glavni administrativni uradnik in njegovi pomočniki služijo kot ječarji.

— Prvi problem, ki se pojavi v taki ječi, je, kako ločiti posamezrike, ki so nastanjeni v ječi. Našli smo tekom svojega pregledovanja da so v večini možki in ženske ločeni v različnih delih poslopja. V boljše vodenih ječah je ponavadi matrona, ki nadzoruje ženski oddelek. Našli pa smo tudi, da ni v velikem številu slučajev ta ločitev nobeno varstvo proti zlorabam najhujše vrste. Popolnoma lahko je za ženske ustanoviti stike z možkimi v ječi sami, temveč tudi z ljudmi izven ječe. Skušnjava, da se napravi na lahek način denar s tem, da se pusti ženske ven ali da se zapre oči spričo njih nedovoljnega počenjanja, je zelo velika. Najti je bilo slučaje, ko so šerifi in njih pomočniki dali ženskam na razpolago avtomobile, v katerih se je slednje odvedlo v hotele v nemoralne svrhe.

— Še dosti težja pa je ločitev odraslih in mladoletnih. Dejanski je ta ločitev nemogoča. Mladiči, ki so zaprti iz tega ali onega vzroka, se hočejo igrati ter se mešati med odrasle, med katerimi je najti veliko številu utrjenih in zakrknenih kriminalcev. Mladiči se neizogibno nalezejo propalosti in greha, ki se šopiri naokrog povsem javno. Okrajna ječa postane s tem šola za zločin za one člane, katere bi morala družba najbolj čuvati ter jih nadzorovati.

— Fizično stanje okrajnih ječ je v splošnem zelo slabo. Naš pregled je razkril nekaj presenetljivih dejstev. Našli smo, da je polovica okrajnih ječ v sedemindvajsetih državah, umazana ter da nima primernih postelj in spalnih priložnosti. V eni tretini vseh teh okrajnih ječ sta bili razsvetljava in kurjava popolnoma nezadostni. Le trideset odstotkov ječ je nudilo primerno postrežbo in oskrbo za jetnike, ki so bili bolni in le sedemnajst odstotkov teh ječ je dajalo ljudem hrano, katero je bilo mogoče označiti kot primerno. Zelo malo okrajnih ječ, ne nad pet odstotkov, je imelo priprave in prilike za razvedrilo, ki so bile primerne. Take nehigijenične razmere delajo seveda bolezni še bolj nalezljive kot so že po svoji naravi. Marsikateri človek, ki je prišel v okrajno ječo v dobrem zdravju in sorazmerno čistega duha, je prišel iz nje telesno in moralno uničen.

— Administrativne in politične zlorabe niso prav nič manj resnega slučaja. Okrajna ječa je ponavadi vzen odsev okrajne in krajevne politike. Šerif, ki hoče nastopati kot reformator ali ki se odkritosrčno zanima za reforme, bo izčistil svojo ječo. V pretežni večini slučajev pa nima šerif nobenega takega zanimanja. Zlorabe sistema pristojbin so postale notorične. Povsem navadna stvar za šerifa srednje velikega mesta je bila napraviti $75.000 na leto s takimi pristojbinami. Razkritja takih zlorab so prisilila marsikateri okraj, da je odpravil sistem pristojbin ter sprejel sistem določene plače za šerifa. Ta izpremememba pa je bila vse prej kot splošna. V splošnem prevladuje v deželi še vedno sistem pristojbin in posledice tega so prav tako slabe kot so bile prej.

— Naprave kot so okrajne ječe, ne store le ničesar, da analizirajo ali popravijo jetnika, temveč celo otežkočajo delo jetnišnic samih. Od prvega trenutka naprej je jetnik v okrajni ječi izpostavljen razmeram in postopanju, ki vzbudi v njem ves duševni odpor proti vladi v katerikoli obliki in proti vsem oblikam pravice. Ko pride končno v jetnišnico, je že poln predsodkov proti korektivnim procesom in uplivom, katerim se ga hoče izpostaviti v njegovo lastno dobro.

— Le ena pot nas vodi iz tega položaja in stanja stvari. Napraviti moramo konec našim okrajnim ječam. Te ječe niso nič drugega kot ostanek zastarelega naziranja ter spadajo na smetišče naše civilizacije.

— Kaj pa predlagate v nadomestilo za okrajne ječe?

— Naš konštruktivni program, — je rekel dr. Whitin, — se je skrbno sestavljalo daljšo vrsto let ter ga preizkusilo na uspešen način v različnih krajih. Na kratko rečeno obstaja naš načrt v tem, da se organizira industrijalne farme. Naš komitej se bo lotil mogočne vzgojne kampanje, da spravi to idejo pred oblasti dežele. Prepričani smo, da jim bo ta načrt ugajal, tako radi svoje ekonomije kot svoje človekoljubnosti.

— Boljšo idejo, kaj nameravamo, vam lahko nudim, če vam opišem, kaj smo že storili na svoji vzorni farmi v Occoquan, D. C. — Pričeli smo s svojim delom tam na poskusen način leta 1909, a nismo dosti napredovali do leta 1911. Od tedaj naprej je farma zelo napredovala. Sedaj obsega več kot dva tisoč akrov zemlje in dosti poslopij. Zemlja je le deloma obdelana. Farma se peča z mlekarstvom, prašičjerejo, kokošjercjo ter ima tudi lep sadni vrt. Naprava za proizvajanje opeke proizvaja že sedaj lahko po 25.000 opek na dan in elektrarna proizvaja 150 konjskih sil. Gradi se tudi železnico, ki bo vezala farmo s pomoli. Farma vsebuje tudi pralnice, kovačnice, strojnice in majhno ladjedelnico. Konštrukcijski stroški cele naprave so znašali $679.000, a naprava je že sedaj vredna $777.000.

Dr. Whitin mi je pokazal poročilo glede kaznilnega sistema v distriktu Columbia, katerega je Narodni komitej za jetnišnice in jetniško delo sestavil leta 1919 in katerega je od onega časa naprej predložila predsedniku kaznilna komisija okraja Columbia. Poročilo je grafična povest tega, kar se je doseglo v Occoquan v desetih letih izza časa, ko se je pričelo z eksperimentom. Slike kažejo celo serijo čistih, mično izgledajočih poslopij, katera so postavili kaznjenci sami. Vse, kar bi le količkaj spominjalo na ječo, je bilo izločeno. — Kaznjenci ne nosijo nikakih zarogastih oblek. Ograje iz bodeče žice so bile odpravljene. Delavci na farmi izgledajo kot navadni farmski pomočniki na kaki veliki farmi. Cele črede holštanjske govede, svinjaki, opekarne, — vse to nudi veliko resnične občine, ki je zaposlena in ki se prav nič ne zaveda, da je v kateremkoli oziru nenormalna.

— Occoquan farma ne pooseblja še v polni meri naše ideje glede znanstvenega kazenskega sistema, — je rekel dr. Whitin. — Mi se zavzemamo za dušesloven urad, kjer se bo vsako osebo, ki je bila aretirana in ki čaka na obravnavo, podvrglo skrbni psihiatrični preiskavi ter skrbnemu poizvedovanju glede socijalnih razmer, v katerih je dotični človek živel. Ta psihiatrični urad bi dal sodišču ob času obravnave natančne informacije, na temelju katerih bi se lahko informiralo poroto glede duševnih zmožnosti obtoženca in glede splošnega položaja z ozirom na podedovanje in okolico, v kateri je dotičnik živel pred izvrševanjem zločina ali prestopka. Mi se zavzemamo za obsodbe brez določenja časa, s pomočjo katerih bi se jetnike poslalo v primerne zavode, kjer bi se jih disciplniralo ter izurilo na temelju predlogov izurjenih izvedencev.

— Mi upamo, da bomo izdelali v Occoquan in v reformatoriju metode, soglasno s katerimi bodo oni, ki bodo dobili obsobe za nedoločen čas, prideljeni takemu delu ter izpostavljeni takim uplivom, da se bodo po poteku gotovega časa vrnili k normalnosti. V polni meri smo prepričani, da je pri novem zgrajenju značaja veliko odvisno od igre. — igre in razburjenja, — ki ponavlja ali duplicira normalni okoliš v prosti občini. Atletične tekme, kinoslike, plavanje in drugi športi so neobhodno potrebni za razvoj možatosti in morale.

— Še dosti večje važnosti pa je po našem mnenju industrijalna organizacija farm, katero predlagamo mi. V prebivalcih na taki farmi se mora razviti čut in zavest, da so delavni in zaposleni člani občine, ki vzdržujejo sami sebe. Dobivati bi morali plače, ne na samovoljen in dobrodelen način, temveč na temelju njih uspešnosti in — produkcije.

— Mi tudi predlagamo modifikacijo tega, kar se lahko imenuje sistem očetovskega postopanja z jetniki. Pod sedanjo upravo kazenskih zavodov prehaja oblast ponavadi od vardena na njegove podrejene in od teh na jetnike same, do najnižjega razreda, dokler ne vrši tak jetnik določenega mu dela sam, brez vsakega vmešavanja. Navada je dovoliti prejšnjim jetnikom, da služijo kot pazniki ali pa da zavzemajo eksekutivna mesta v zavodu, potem ko so bili izpuščeni na svobodo. Naš predlog je, da se uvede v ta sistem večjo mero samouprave. Delavniški komiteji in druge organizacije jetnikov v njih lastnosti kot delavci naj bi ojačile čut odgovornosti ter zmanjšale potrebo nadzorovanja in straženja.

— Z eno besedo, mi smo prepričani, da mora biti okolica, v kateri živi jetnik, taka, da spravi na dan vse, kar je dobrega v jetniku, če hočejo naši kaznilni zavodi sploh vršiti kako dobro delo. Pred sto leti je komitej senata države New York objavil poročilo glede jetnišnic, v katerem je rekel, da morajo kaznjenci trpeti in da mora biti to trpljenje tako, da bo vzbujalo grozo, če se hoče sploh napraviti kak utis ali na kaznjence ali pa na javnost v splošnem.

— V zadnjih sto letih smo v tem oziru prehodili zelo dolgo pot. Mi zahtevamo kazenski sistem, ki bo vseboval civilizujoče uplive normalnega življenja v občinah za jetnike. To je edina pot, s pomočjo katere se kaznjenci lahko privadijo normalnemu življenju ter prenehajo biti še nadalje ogroževanje splošne družbe.

Ta slika je bila vzeta malo pred smrtjo ruskega carja in njegove družine v Ekaterinburgu. Kot vidite, je tudi ruski car žagal drva kot jih žaga sedaj bivši nemški cesar v Doornu na Holandskem.

Meščanska vojna.

Pod tem naslovom piše ljubljanski "Slovenec" sledeče:

V trenutku, ko se otvarja ustavodajna skupščina s prestolnim govorom regenta, ki povdarja enakopravnost vseh plemen, socialno pravičnost in zakonitost v zedinjeni državi, se snujejo takozvane narodne garde, ki imajo glasom "Jutra" nalogo, "s silo v kali vdušiti vsak protidržavni pokret in z vsemi sredstvi podpirati državo v izvrševanju odredb proti protidržavnemu delu". Prve take garde so iz lastne pobude ustanovili povodom zadnjih komunističnih nemirov v Bosni bosenski dobrovoljci, ki so skupaj z vojsko in žandarmerijo zadušili komunistični pokret. Enake garde se sedaj ustanavljajo posebno v Vojvodini. V Pančevu v Banatu, stoji pod orožjem oddelek 120 prostovoljcev, ki stoje na razpolago državni upravi, v Novem Sadu je ustanovljena "Narodna Obrana" ki ima nalogo, razširjati svoje delovanje po vsej Vojvodini. Po vseh krajih se ustanavljajo oddelki narodne garde. Po vsi Vojvodini so objavljeni proglasi "Narodne Obrane", ki se v njih poziv ljajo vsi, ki hočejo delati za osvobojeno in ujedinjeno domovino, da se strnejo v močne vrste, ker potem bo obračun z notranjim in zunanjim sovražnikom našega državnega in narodnega edinstva jako lahek. V istem smislu je izdala tudi vojvodinska dobrovoljska organizacija proglas narodu, v katerem izjavlja, da delo dobrovoljcev še ni končano, "ker na isti način, kot smo računali s sovražnikom na fronti, moramo računati s sovražnikom na naši zemlji.

Glasom organa velesrbov, — "Srpske Riječi", je glavna naloga teh gardistov, "da zasledujejo pokret notranjih protidržavnih elementov in v slučaju potrebe s pomočjo državnih organov postopajo proti njim po zakonu."

Na tej podlagi so te garde že začele s svojim rodoljubnim delom. V tuzlanskem okraju so pod pretvezo, da gre proti komunistom, doložirale nekaj slovenskih rodbin, potem pa po nalogu okrožnega nadzornika zasledovale te reveže po vaseh, v katerih so našli pri kmetih gostoljubno zavetje in tam vprizorile pravcato bitko, v kateri je bilo nekaj ljudi ubitih, nekaj pa ranjenih. (Povsem po — balkanski! O. stavca). Isti teror izvajajo narodne garde v Sremu in Vojvodini proti Hrvatom in pnijatskim Rusinom, ki so znani po svoji ponižnosti in ki jih doslej še nobena državna oblast ni imela povoda preganjati. Česar ni delal Khuen-Hedervary, to se zdaj vprizarja pod vlado, ki se smatra za osvoboditeljico vseh jugoslovanskih plemen!

In kdo so ti dobrovoljci? Ljudje, od katerih se je le neznatni odstotek resnično boril proti avstrijskim, nemškim in bolgarskim polkom na fronti, večina pa je marodirala in izvajala teror nasproti mirnemu prebivalstvu v zaledju, bogatela in verižila na sramoto srbskemu imenu. Ti zdaj nastopajo kot zaščitniki jugoslovanstva nasproti hrvatskim in muslimanskim kmetom.

In kdo ščiti te garde, ki so vredne, da jih človek postavi v eno vrsto s fašisti, kateri požigajo v Primorju slovenske domove in se poslavljajo z metanjem bomb med mirne državljane? Vlada gospoda Nikole Pašića, ki si je postavila za nalogo, da da naši državi ustavo, da ji zasigura mirni ustavni razvoj na podlagi temeljnih zakonov, ki se proglaša za državnotvorno! Ta ista vlada priznava z ustanavljanjem takih band, da ne more vršiti svoje glavne naloge, da ne more čuvati pravnega reda da nima sama dovolj avtoritete, da se mora zateči k organizacijam pustoloveev, kateri nimajo od nikogar in od nikoder nobenega pooblastila, da nastopajo kot državo ohranjujoča sila. Čemu policija, zakaj imamo orožništvo, čemu nam služi vojaštvo, ki požira tri četrtine državnega proračuna, ako je varnost naše osebe in imetja izročena v roke raznim takim temnim elementom, ki pod pretvezo svojih zaslug v osvoboditeljni vojni zadovoljujejo svoje instinkte?

Kaj bo reklo na to inozemstvo? Da je Jugoslavija padla na stopinjo Albanije, kjer redita državna uprava ne ščiti državljana v njegovih temeljnih pravicah, ampak kjer je vsak sam primoran, da se brani kakor ve in zna, kadar nahrumijo nanj bašibozuki, ki si prisvajajo pravico braniti državne interese. Ni čuda, da spričo tega naša država v inozemstvu nič uživa nobenega ugleda, da v državno moč nihče ne verjame, da tujci čakajo, kdaj se ta tvorba poruši in da Italija sama preži, kedaj bi zamogla zasesti pokrajine, v katerih se pod pokroviteljstvom države utegne začeti med plemeni meščanska vojna, ako bo šlo tako dalje.

Tako vlada Nikole Pašića sama podpira v državi revolucijo, izzivlja odpor mirnih državljanov, podira pravni red in uvaja anarhijo v isti sapi, ko apelira na patriotična čustva, pozivlja k edinstvu in zaupanju v državno avtoriteto. Država, ki jo morajo braniti nepokliceane bande, ne more zbujati zaupanja. Taka država se približuje razmeram, ki vladajo na Irskem, kjer na eni strani morijo sinfeinovci, na drugi pa požigajo unionistične čete. Kdaj pride državnik, ki uvidi, kam tirajo našo državo centralisti, ki se smatrajo za edino poklicane, da jo varujejo? Kdaj?

LAŠKA VLADA PROTI KOMUNISTOM.

Milanski list "Secolo" poroča, da italjanska vlada ne bo dovolila, da bi se kdo izmed ekstremnih inozemskih socijalnih demokratov udeležil italjanskega socijalističnega kongresa. Vlada bo izdala svojim organom navodila, naj se vsi inozemski ekstremni socijalisti aretirajo, ako bi se jim posrečilo priti preko meje. Pred nekaj dnevi je vlada v Rimu odklonila prošnjo ruskih boljševikov, da se smejo njihovi zastopniki udeležiti kongresa v Livornu. Z najnovejšo svojo naredbo pa zabranjuje tudi komunistom iz ostalih evropskih dežel vstop v Italijo. Zdi se, da se boji laška vlada, da ne pridejo kakšni komunisti skrivaj čez mejo, kakor se je to dogodilo na Francoskem, kjer se je stari nemški komunistki Klari Zetkin posrečilo priti v Tours vkljub vsem obmejnim stražam.

Milwauški javnosti, društvom in klubom!

V nedeljo, 12. decembra dopoldne se je vršila seja "Zjedinjenih Slovencev" v Milwaukee. Akoravno je tajnik pisal vsem zastopnikom, naj se seje udeleže, se jih je vendar le malo odzvalo. Iz tega je bilo sklepati, da je zanimanje za Zjedinjene Slovencev, to je za pomožno akcijo za staro domovino zelo pojenjalo. Temu se pa tudi ni čuditi, kajti denar, kateri je bil poslan z najplemenitejšimi nameni pred poldrugim letom na poverjeništvo za socijalno skrb v Ljubljani, naj bi vlada porabila denar za najbednejše in najpotrebnejše, je bil od vlade, oziroma od njih predsednikov sprejet s "takim navdušenjem" da niso hoteli niti odgovoriti "Zjedinjenim Slovencem" na njena pisma, in da je denar še danes nerazdeljen v Ljubljani, ko je najhujša beda že pojenjala. Drugič pa, ako ima ljudstvo denar, da lahko potrosi stotisoče in stotisoče za slavoloke prestolonasledniku, potem mora gotovo tudi imeti denar za svoje reveže. Ker so se merodajni krogi v Ljubljani šele sedaj pričeli zanimati za pred poldrugim letom poslani denar, ko se je zveza Z. S. obrnila na javnost, to je na časopisje v Ljubljtni, so navzoči na seji Zjedinjenih Slovencev prišli do zaključka, da je pri vladi v Ljubljani toliko gnilobe, da se ne izplača tja pošiljati nobenega denarja. Ker je bil denar nabran med milwauškimi Slovenci, zato se ne bi mogel na noben način boljše obrniti v boljši namen, kot da se je sklenilo, da se ga bo porabilo kot temeljni kamen za slovenski dom v Milwaukee. Tega denarja je preostalo blizu pet sto dolarjev.

Zadnjič se je nabiralo prispevke za sklad Zjedinjenih Slovencev in se je sklenilo, da se porabi denar za starokrajske reveže; ker pa smo napravili tako žalostno izkušnjo s $1000, katera svota je bila odposlana v stari kraj pred poldrugim letom, zato je bilo tudi sklenjeno, da lahko dobi vsakdo katerega ime je na nabiralni poli denar nazaj, katerega je daroval za reveže, se ga bo sedaj porabilo za slovenski dom.

Na javni seji dne 30. januarja je bilo sklenjeno, da se pošlje na časopise in na vsa društva in klube v Milwaukee, ki že spadajo ali še ne spadajo k zvezi, rezolucije sledeče vsebine:

1. Ker Slovenci v Milwaukee ni mamo lastne dvorane s primernim odrom za številne prireditve naših podpornih in izobraževalnih društev in klubov,

2. ker imajo veliko manjše naselbine v Ameriki kot milwauška naselbina svoje krasne in prostorne dvorane v svojih naselbinah zakaj bi tega ne zmogla velika in napredna milwauška naselbina ako je složna,

3. ker potrebujemo potrebne prostore za čitalnico, ki naj služ kot središče, kjer bi se zamogel zbirati naš narod in se izobraževati

4. ker je potreben primeren prostor za društvene seje, ki bi bil vedno na razpolago našim številnim društvom,

5. ker je našim dramatičnim in pevskim klubom neobhodno potreben primeren zračen prostor za njihove številne vaje in se s tem goji zobrazba, ki je potrebna vsakemu kulturnemu narodu, med katerega se štejemo tudi mi,

6. ker želimo, da bi bil Slovenski Dom skupna last vseh društev in klubov, v Milaukee in okolici,

7. ker pokažemo z zgradbo skupnega lastnega Slovenskega Doma, da smo slovenski narod složen in kulturen, ki se zaveda svoje moči, zato se sklene sledeče:

Apelira se na vso slovensko javnost, na vsa podporna društva in izobraževalne klube, da podpirajo z vsemi mogočimi sredstvi to gibanje za ustanovitev slovenskega doma, za katerega je že položen temeljni kamen v znesku $494.70,

da se vsak Slovenec udeleži prihodnje seje svojega društva, ker se bo tamkaj razpravljalo o potrebi slovenskega doma,

da vsako društvo in klub izvoli na svoji prvi seji tri zastopnike v Zvezo Zjedinjenih Slovencev in jim da potrebna navodila in polnomoč za zastopati društvo in voditi agitacijo za potrebni slovenski dom,

da vsako društvo in klub, ki se strinja z našo idejo, izvoli samo take zastopnike, ki se bodo sej zveze Zjedinjenih Slovencev tudi redno vdeleževali,

da naznanijo takoj društva in klubi imena z naslovi svojih zastopnikov tajniku Zedinjenih Slovencev br. Frank Poličniku, 448 So. Pierce St., kateri bo obvestil zastopnike, kedaj se bo vršila seja, ki je določena za sredino meseca marca,

da so se nekatera društva že odzvala z veliko požrtvovalnostjo za našo veliko idejo, ter priredi dramatični odsek dr. Lilije že dne 27. februarja v prid Slovenskega Doma prva veselico v S. S. Turn dvorani z igro "Mati", drama v 5 dejanjih. Zato apelira na društva, da pokažejo složnost in požrtvovalnost z veliko udeležbo.

V slogi je moč, zato pričakujemo, da se zavzame vsa milwauška naselbina za Slovenski Dom kot en mož, pa bodemo lahko kmalu dospeli do našega cilja.

Za Zedinjene Slovence:
Viktor Petek, Frank Ermenc, Frank X. Veranich.

20,000 ameriških otrok umre letno radi nezgod.

Statistika, pripravljena od Am. Rdečega Križa, izkazuje žalostno dejstvo, da v Združenih državah nič manj kot 20,000 otrok umre na leto radi nezgod. Iz tega sledi, da so z ozirom na starost smrtne nezgode najbolj pogoste v dobi med petim in devetim letom ter med desetim in štirinajstim letom. Od štirinajstega leta naprej je opažati stalno pojemanje smrtnih nezgod.

Dognano je, da od vsakih 1000 smrtnih slučajev pri otrocih v starosti od pet do deset let 187 jih umre radi nezgode in v starosti od deset do štirinajst let 177. Nezgode so na primer leta 1917. povzročile pri otrocih od 10 do 14 let nekoliko večji odstotek smrti kot vse nalezljive bolezni, vštevši sepnice, škrlatico, oslovski kašelj, davico in druge manjše bolezni te vrste; nezgode so povzročile 17.7% smrti, dočim vse nalezljive bolezni skupaj le 17%.

Tuberkuloza (sušica), ki se obijajno smatra kot ena najbolj ubijajočih bolezni med deco, je povzročila le 8.5% smrti v dobi od pet do devet let, dočim je pripisati nezgodam 16.7% smrti. V dobi od 10 do 14 let je tuberkuloza povzročila 14.2% smrti, nezgode pa 17.7%.

Glavni vzroki smrti vsled nezgode med deco so opekline, padi, povoženje zlasti po avtomobilih, utopljenje in zastrupljenje. Opeklinam je pripisati ogromno slučajev smrti vsled nezgode prilevi pod petim letom; kar 40% smrti vsled nezgod v tej starosti je pripisati opeklinam.

Nezgode vsled avtomobilov in drugih vozil dosegajo največji odstotek izmed vseh smrtnih nezgod pri otrocih od 5 do 19 let starosti, kajti vozovi in avtomobili ubijejo letno nad 4500 otrok pod petnajstim letom.

Utonejo otroci največ v dobi od 10. do 14. leta starosti.

Urad za prvo pomoč (Bureau of First Aid) Ameriškega Rdečega Križa ima namen, da zmanjša število teh ogromnih mladinskih žrtev potom pouka o nujni pomoči v slučaju nezgode. Taki tečaji o prvi pomoči so postali del učnega programa v mnogih šolah in iz vseh držav prihajajo vabila za ustanovitev takih tečajev. Pouk o prvi pomoči, ki ga učitelji Am. Rdečega Križa nudijo slušateljem po vsej deželi, je tekom sedmih let znižal slučaje smrti vsled utopa od 10,000 na 5,000 na leto. Delovanje organizacije stremi za nadaljno znižanje slučajev smrti vsled vseh vrst nezgod.

Poroka na Gorenjskem.

Vinko Habjan v Domžalah se je poročil z Roziko Zarnikovo iz znane narodne obitelji v Dobu.

Mravlje in čebelice.

Fran Radežček.

Sestal sem se z nekim srbskim politikom in nama se je pridružil tudi neki hrvatski poslanec. Razgovor se je seveda razvil o sedanjem notranje - političnem položaju. Ko sem ga vprašal, kaj misli o bojih, ki potresajo temelje našega tako težko pridobljenega edinstva, mi je srbski politik odgovoril nekako takole:

— Veseli me, da morem svoje misli povsem iskreno izraziti istočasno obema mojima bratoma — Slovencu in Hrvatu. Jaz v teh bojih ne vidim ničesar nenaravnega in nepotrebnega. Nasprotno, čudno bi bilo in škodljivo, da bi dobre lastnosti bodisi kateregakoli plemena podlegle brez boja nadmočnosti drugega plemena. Te dobre lastnosti, ki bi bile potlačene, nikdar več ne bi mogle priti do primernega vpliva v naši skupnosti. Treba je imeti pred očmi, da smo mi Srbi dolga stoletja živeli pod nasilnim vplivom iztočne kulture in turške nadvlade, ki je vcepila v srbsko narav svojo miselnost, kakor je tudi pri Slovencih in Hrvatih zapadna kultura pustila globoke sledove svoje izrazitosti. Vendar je jedro ostalo zdravo in nepoškodovano. Mi Srbi smo vam Slovencem in Hrvatom po svoji notranji nravi mnogo bližji kakor to naša zunanjost in naša od tujstva vcepljena miselnost pokazuje. Vi Slovenci in Hrvati imate veliko in težavno nalogo, da osvobodite notranje nas in sebe. — Naše srbsko ljudstvo je odgojeno v duhu, ki je srbski le po imenu. Monopol srbske državne politike se po večini nahaja v vrsti po dednem pravu določenih mož, ki jih ljudsto imenuje cincarje. Z uspehi v državni politiki so ti odilni politiki utrdili svojo moč in prepričanje v ljudstvu, da brez njih izgubi srbstvo svoj glavni temelj. Da je temu tako, vam hočem dokazati s prirodoslovnim primerom.

Organizacija in delovanje človeštva se zrcali najbolje v organizaciji in delovanju mravelj in čebelic. Njihov način življenja in organizacije pa je v obeh teh drobnih živih tvorih zelo različen.

Mravlje grade svoja bivališča na suhih mestih in njihova prava domačija je v takozvanem suhem podnebju, dočim je domovina čebelic v vlažnem in zmernem podnebju in v vlažnem satovju.

Ta diametralna razlika ima svoje vzroke v različnem podnebju, ki vpliva na organično delovanje skupnosti v posameznih naselbinah — če jih smemo tako imenovati — teh živalic.

Opazujmo ustroj mravljičnega gnezda. Mravlje se dele med seboj na razne kaste. Tu imate celo hierarhijo. Imate generale, poveljnike, biriče, vojake, delavce, sužnje in celo njihovo domače živino. — Mravlje svojega bivališča ne grade iz posebno izbrane in predelane snovi, temveč jim služi suho iverje, slama itd., izkratka stvari, ki pred grajenjem niti po razrušenju gnezda ne koristijo nikomur več. Mravlje v svoji bližini ne trpe sosedstva svojega rodu. Vodijo se krvavi in ljuti boji za premoč, bube in ostanke premaganega sovražnika pa odvajajo v sužnost. Generali in sploh višja hierarhija mravelj ni nikdar iz rodu delastva, vojaštva in sužnjev. — Kljub temu pri mravljah ni nikdar puntarjev, sužnji pa se protivijo le tedaj, če jim je uspeh zagotovljen s pomočjo izven meja gospodarjevega taborišča. Stroga disciplina, za katere prekršitev je edina kazen smrt, vzdržuje red in točno delovanje celega organičnega mehanizma v taborišču posamičnega rodu. Vojak, ki najde na svojem potu bruno, ga ne dvigne sam, temveč pokliče mravljo - delavko, naj odstrani bruno spoti. Če ga mravlja ne uboga, jo brez vsakršne obsodbe enostavno prime s tipalnicami čez trebuh in jo preščipne, mrtvo mravljo in bruno pa potem odstravijo drugi delavci in sužnji. Vojak, ki ne vrši svoje dolžnosti, strepeta med tipalnicami svojega s strupom oboroženega generala. Nekoliko biričev vodi na delo celo krdelo sužnjev in če se sužnji spuntajo ali če začno stavkati, pokličejo biriči vojaštvo na pomoč in smrtna kazen vzpostavi zopet mir in red v naselbini. V slučaju izpremembe bivališča, pregleda nov prostor posebna komisija, obstoječa iz nekakih višjih krogov. Njeni voljt se podredi potem cela naselbina. Nekako v tem smislu se je tudi v ruhem podnebju Male Azije razprostrla v srbsko carstvo, je razrušila in nas Srbe zasužnjila. V turškem mravljišču smo se navzeli tujega duha in navad. S pomočjo odzunej nam je zrastel pogum, potolkli smo biriče in ustanovili svoje gnezdo. Ni bilo veliko, toda je bilo naše. Meglio essere padrone d'una barca, che servo d' un grande bastimento. Toda žig našega suženjstva je ostal v naši državni organizaciji in v miselnosti njene politike vse do današnjih dni. Ko nismo imeli več nad seboj paše, smo dobili pašiče, ki so zasledovali svoje osebne cilje, ali pa so bili orodje tujih teženj, dočim je ljudstvo ohranilo svoj značaj v družabni obliki zadružništva. To zadružništvo, ki pomenja v čebelični organizaciji avtonomno stanico v satovju kot državni celini, je ono, kar drži naše srbsko ljudstvo s slovenskim in hrvatskim ljudstvom. Toda tudi to avtonomno stanico je tuja miselnost neobčutno rušila in namesto slovanskega patriarhalizma smo dobili mravljični hierarhizem ki ni v nravi srbskega naroda, še manj pa v nravi Slovencev in Hrvatov.

Poglejmo pa sedaj čebelično organizacijo skupnosti in njeno delovanje. Čebelica in njena prislovična marljivost in koristnost je ne le naš vzor, temveč pravi izraz slovanskega značaja. Stari Slovani so bili narod poljedelcev in živinorejcev. Izključeno je, da ne bi poznali naši davni skupni predniki čebelice in da se ne bi navzeli tudi njenih lastnosti in pravil v svojem družabnem in združevalnem življenju. Posebno v slovenskem vojvodstvu imamo lepe primere tega življenja, da si je ljudstvo samo suvereno izbiralo svojo matico.

V vlažnem in zmernem podnebju, v kakršno še posebno spada Hrvatska in Slovenija, je najugodnejša domovina čebelic. Te miroljubne in skromne živalice se morejo v svoji organski skupnosti torej cel roj z matico vred, premestiti kamorkoli. Roj si povsod postavi svoje domovje in se prilagodi okolici, kjerkoli ima pogoje za svoje samostalno življenje. V večjih čebelnjakih je po več sto povsem avtonomnih panjev, ki zopet imajo po več samostalnih oddelkov satovja in v vsakem satovju svojo stanico. Ta avtonomistično razvita, recimo državna organizacija ne pozna nikakih bojev med seboj. Vsak panj, vsak oddelek vsako satovje, vsaka stanica in vsaka posamezna čebelica stremi za istim ciljem. Zato vidimo v avtonomiziranih čebelnjakih prebitek plemenite hrane, pridobljene iz opojnih čašic cvetja najlepših prirodnih dobrin, v centraliziranem mravljišču pa egoizem, bojne strasti, samovoljo, generale in sužnje brez najmanjšega prebitka v korist komurkoli.

Slovenci in Hrvatje so imeli sicer svoje roje v tujih čebelnjakih toda so v njih umeli zadržati in ohraniti svojo avtonomijo samostalnega narodnega življenja. — Turško suženjstvo Srbe ni notranje ogrožalo, zato pri njih odseva narodna duša le v epskih pesnitvah. Slovenci in Hrvati pa so izgubljali v narodnih bojih za svoj obstoj dušo za dušo posameznikov ped za pedjo svojega zemljišča. Zato je njihovo jedro zadobilo tudi čvrsto lupino v vsestranskem razvoju narodnega življenja in z budnim očesom čuvalo svojo avtonomijo. Tuje pege na tej lupini so državni skupnosti manj nevarne kot monopolizirana državna politika.

Zato je v očeh pravih Srbov zahteva Slovencev in Hrvatov, da se država razdeli po avtonomijah, nekaj povsem prirodnega, da, še več, nekaj koristnega in potrebnega. Centralizem ali pa plemenska avtonomija, vse to ne bi osvobodilo niti vas, niti nas od iga tujinstva. Pri nas v Srbiji zasidrana tuja miselnost bi v obeh slučajih imela premoč tudi tedaj, če bi v celi državi ne bilo več kot le še edino vpoštevanja vredno pleme.

Gospodarska razdelitev je zelo razteglji pojm in posamezni taki centri so podvrženi izpremembam odvisnim od volje oblastnikov. — Upravna in matematična razdelitev pa je samo prikrito orodje centralizma.

Ostaja nam le še zgodovinska razdelitev države tako, da zadovoljuje dotične kraje, ker le tako more koristiti državni skupnosti. Vsaka teh zgodovinskih stežaj ru. Slovenija ima svoje rudnike. Hrvatska industrijo, Vojvodina žitnico, Bosna ponosne svoje gozdove, Dalmacija pomorstvo, Srbija živinorejo itd. Vse te dežele so po prirodi stvari navezane druga na drugo in v čim tesnejšo skupnost, toda brez nasilja.

Odstranimo mravlje iz našega javnega življenja, toda pobijmo tudi trote med Slovenci in Hrvati ki še vedno služijo tujemu gospodarju, tuji miselnosti, ki je vgnezdena v naši državni politiki. Oklenimo se z vso ljubeznijo avtonomiškega čebeličnega življenja in marljivosti radi notranje osvoboditve in ravnopravnosti naših plemen, ki ne bo ne sužnjev, ne gospodarjev!

Popolnemu razvoju javnega življenja

Iz Slovenije.

Triboveljska premogokopna družba.

Temeljem sklepa občnega zbora zbora družbe so bili v upravni svet kooptirani: vitez Josip Pogačnik, gradbeni ravnatelj inženir Klinar, bančni ravnatelj A. Praprotnik in odvetnik dr. Ivo Benkovič. V upravnem svetu je sedaj 5 Francozov, 1 Švicar in 4 Slovenci, tako da ti skupaj tvorijo večino. Sklep občnega zbora glede emisije novih delnic in dogovor s francoskimi posestniki obligacij glede plačila v zlatu plačljivih obligacij se je predložil oddelku za trgovino in industrijo v svrho odobritve. Za Jugoslavijo se je rezerviralo 30,000 delnic nove emisije, ki so se oddale domačemu bančnemu konzorciju. — Ljubljansko zastopstvo Triboveljske premogokopne družbe je izdalo z ozirom na časopisne komentarje o emisiji novih delnic naslednje pojasnilo: Družba ima formelno še svoj sedež na Dunaju in je tedaj še podvržena tudi avstrijskim zakonom; centralna vlada v Beogradu namreč še ni rešila prošnje družbe, da se ji potom pogajanj z avstrijsko vlado omogoči prenos sedeža v Ljubljano brez velikanskih žrtev, katere bi zahtevala Avstrija; ta namreč stoji na stališču, da mora družba v Avstriji likvidirati in si pridržuje obdavčenje likvidacijskega dobička, imovinsko oddajo itd. Prenos sedeža pod temi okolnostmi je za družbo neizvedljiv. Pri tem gre tudi za to, da se brez velikih žrtev reši razne penzijske fonde, ki so deponirani v Avstriji. Družba bo svoj sedež prenesla v Ljubljano, kakor hitro se rešijo ta vprašanja. Treba je dalje upoštevati, da je pri družbi v zelo znatni meri vdeležen aliirani (zavezniški) in nevtralni kapital, posebno francoski, in da zastopniki teh delničarjev seveda v prvi vrsti zastopajo interese le-teh. Delničarji iz Francije imajo odločilni vpliv na družbo in s tem mora tudi naša vlada računati. Dalje imajo francoski posestniki obligacij na družbinih posestvih vknjiženo ca. 20,000,000 frankov posojila, katero se obrestuje in plača v zlatu; pri sedanjem stanju valute in z ozirom na določbe saintgermainske mirovne pogodbe je to zadružbo ogromno breme. Razume se, da Francozi radi lepih oči naše vlade ne odstopijo od svojih vknjiženih pravic. Vsled vojnega stanja je sedaj plačati velike zaostanke od l. 1914 dalje, ki znašajo 4,000,000 frankov v zlatu. Obstoj družbe je odvisen od tega, kako se to vprašanje s sveta spravi; gre pri tem za svoto, ki presega 100,000,000 SHS K. Po dolgih pogajanjih so se Francozi odpovedali plačilu zaostankov v zlatu proti temu, da se jim odstopi 44,000 delnic nove emisije. Od 120,000 novih delnic dobé tedaj Francozi 44,000 komadov; stari delničarji imajo pravico do treh novih delnic za 10 starih in dobé 36,000 delnic, jugoslovanska skupina dobi 30,000 komadov, sindikat za emisijo delnic pa obdrži 10,000 komadov, skupaj tedaj 120 tisoč delnic. Glede emisije in razdelitve delnic so potrebna pogajanja s tremi državami; po dolgih pogajanjih se je dosegel ta kompromis, in pri tem se je Jugoslaviji odkazalo še 10,000 delnic več kot je bilo prvotno nameravano in mogoče. Pri določitvi emisijskega kurza se je moralo ozirati na stare delničarje, katerih interese sta ščitili avstrijska, posebno pa francoska vlada; vrh tega je treba seveda ozir jemati na stanje kurza delnic na inozemskih borzah. Vspričo tega kurza je emisijski kurz še vedno zelo ugoden. Končno pa družba novih delnic ni izdala zato, da subskribenti izrabijo diferenco med emisijskim in dnevnim kurzom, ampak le zato, da se okrepi v svrho poravnave starih obvez in ogromnih bančnih dolgov, ki so nastali po velikih izgubah družbe od pretrata dalje. Družba je sedaj bolj nacijonalizirana kot katerokoli drugo večje industrijsko podjetje v Sloveniji; francoski in jugoslovanski delničarji imajo v upravnem svetu večino, pri reprezentanci je skoro izključeno slovensko osobje, na rudnikih pa tujerodni element percentuelno ne pride v poštev.

Nenavadno zanimiva tatvina slanine.

Nedorastli, od 12 do 17 let stari otroci, dečki in punčke, iz Zelene jame so na rampi glavnega kolodvora prišli v vagon, ki je bil poln slanine. Vzeli in odnesli so domov okoli 100 kilogramov slanine v vrednosti 4800 K. Ko so pozneje vagon na tehtnici iztehtali, so pa ugotovili, da je v vagonu še 140 kg slanine preveč kot jo je bilo označeno v voznem listu. Otroci so tatvino priznali.

Beg tatice v avtomobilu.

Pri mesarju Antonu Zrncu v Zagrebu zaposlena 30letna dekla Danica Frankovič je s ponarejenim ključem odprla mesarjevo blagajno ter ukradla 60,000 kron gotovine in za 30,000 kron zlatnine. Frankovićeva je s svojo sokrivko Marijo Fridel pobegnila v avtomobilu iz Zagreba v Novo mesto. Za divjo vožnjo je plačala nekemu zagrebškemu šoferju 3 tisočake. V Novem mestu sta prenočila v nekem hotelu in se naslednji dan odpeljali z vlakom v Ljubljano. Da bi se vseh grehov očistili, sta šli najprvo v kopališče in potem k obedu v prvovrstno restavracijo "Slon". Po opulentnem in mastnem obedu pa hajdi v trgovine. Nakupili sta si blaga in perila za 30,000 K in dve ročni košari, v kateri sta dali vse reči ter shranili pri nekem trgovcu na Sv. Petra cesti v bližini "Wilsona". Po tem napornem delu je bilo potrebno okrepčilo. Posetili sta restavracijo. Fridel, ki je bila bolj zvita kot Frankovićeva, je odšla pod pretvezo, da si poišče stanovanje, kamor ne bo prišla policija. Fridel pa je odšla k trgovcu, vzela obe košari in pobegnila z vlakom proti Zagrebu. Ker se Fridel 3 ure ni vrnila, je šla Frankovićeva po košaro, a je z začudenjem izvedela, da jo je njena sokrivka popihala z vsem nakupljenim blagom. Frankovićeva je prenočevala v nekem hotelu, nakar je bila aretirana. Policija je našla pri nji še 8271 K, zlato verižico, uro, črno šerpo ter nov dežni plašč. Frankovićevo je policija izročila deželnemu sodišču. Mlada drzna tatica je zlatnino skrila v zelo delikaten del ženskega telesa. Danica Frankovič, mlada kuharica, je doma iz Votoske. Hotela jo je popihati kot svetovna veledama preko demarkacijske črte, kar se ji ni posrečilo.

Iz Rogaške Slatine.

Tukajšnje zdravilišče se nahaja v vedno slabših finančnih razmerah. Temu pa je krivo edino slabo gospodarstvo. Pred vojno se je odposlalo 400 vagonov kisle vode, preteklo leto pa še 100 vagonov ne! Pred vojno je bilo nastavljenih pri zdraviliški upravi 6 do 7 uradnih moči in te osebe so opravljale pozimi in poleti vso službo tega podjetja. Oglejmo si to gospodarstvo nekoliko bližje! Prvič ni na mestu, da je ravnatelj nastavil svojo hčerko za uradnico, ki je njemu podrejena. Ravnatelj pravi: "Mi moramo štediti." Da, to je vse lepo, da se štedi, ali na račun ubogih izstradanih železničev delavstva. Ravnatelj je zvišal plače uradništva. Mi nimamo prav nič proti temu, da se je zmožnim uradnikom plača zvišala, vnebovpijoči greh pa je, da se ubogim delavcem odteguje, kjer se le more. Dnevni zaslužek je 22 K. Doslej smo imeli delavci kuhinjo in malo aprovizacijo, da smo nekoliko ceneje dobili malo fižola, zelja itd., sedaj pa so nam to kuhinjo enostavno odvzeli! Ubogi delavec si naj išče za teh nižih 22 kron hrano za sebe in ubogo družino, kjerkoli hoče. Seveda pri vsi ubogih revnih "šparajo",

stavljenih je toliko priganjačev, da se med seboj prepirajo in prerivajo, tako da bosta morala gg. Zaje in ravnatelj Dolenc še nad temi priganjači nadzorništvo ustanoviti. Zdravilišče še ni imelo nikoli nastavljenega zidarskega polirja, ki bi nadzoroval dva, kvečjemu štiri zidarje, ki delajo samo mala popravila pri poslopju. Teh par zidarjev je prej nadzoroval hišnik Slave in je bilo ravno tako vse ob pravem času narejeno kakor sedaj in zraven si je zdravilišče prištedilo mesečno 2200 K, kurjavo, stanovanje in luč! Ravno isto je pri gospodični ključarici. Ima visoko plačo, zraven pa še plača zdraviliška uprava separatno postrežnico, ki tej gospodični nočne posodice ven nosi. Pri povišanju plač se ni oziralo na osebebe, ki že mnogo let pošteno opravljajo svojo službo, nimajo nobenega prostega stanovanja in morajo hoditi domov cele pol ure in še več k svoji družini v snegu in dežju. Zahtevali smo že od deželne vlade, da naj pošteno pomete v tem zdravilišču, ali žalibog kupiči se tukaj vedno večji kup smeti in gnilobe.

Nevaren vlomilec prijet.

Alojzij Zalokar je zapazil, da je bilo ponoči v njegovo čevljarsko delavnico v Florijanski ulici št. 6 v Ljubljani vlomljeno in odnešenih 17 parov raznih čevljev v vrednosti čez 9000 K. Tatvino je javil takoj stražnici št. 5, ki je nato obvestila vse druge oddelke v svrho zasledovanja. Še isto jutro je stražnik zapazil na Starem trgu nekega mladeniča, ki je prodajal par novih ženskih čevljev. Radi suma, da bi bili morda čevlji ukradeni pri Zalokarju, je prodajalca vstavil. Priveden na policijsko ravnateljstvo k nadzorniku Ljubiču, se je izdal za Nikola Ivančiča, begunca iz Trsta. Ker ni posedoval zunanjih dokumentov, so ga natančno perlustrirali in rgotovili, da je identičen z Nikolo Lukaričem, rodom z Reke, ki je že meseca januarja 1920 pobegnil iz zaporov v Zagrebu. Lukarić je potem vlom priznal. Izročili so ga deželnemu sodišču.

Umrli so v Ljubljani:

Marija Mestek, posestnica, 82 let.

Zofija Pregl, zasebnica, 79 let.

Fran Debevec, pisarniški ravnatej, 52 let.

Marija Šircelj, žena upok. žel. revidenta in posestnika 63 let.

Ivan Verhunc, trgovec, 36 let.

Julija Črnagoj, žena nadučitelja, 50 let.

Fran Alič, občinski uboženec, 74 let.

Rudolf Vertnik, čevljar, 57 let.

Ludovik Verdnik, čevljarski delovodja, 36 let.

Josip Kodrin, novorojenec, 18 dni.

Fran Možina, policijski agent, 42 let.

Ivan Okorn, kurjač, 73 let.

Matija Halužan, mlinar, 63 let.

Leopoldina Grablovic, služkinja, 26 let.

Ana Mlakar, posestnikova hči, 26 let.

Vladislav Kralj, sin mizarskega pomočnika, 7 mesecev.

Ivana Balija, žena železničarja, 77 let.

Marija Gostinčar, mestna uboga, 78 let.

Marjana Krvina, šivilja, 60 let.

S. Helena Hijacinta Umnik, usmiljenka, 24 let.

Roza Felatko, skladiščnikova žena, 40 let.

Zofija Simončič, hči pisarniškega pomočnika, 1 dan.

Ivana Vrhovnik, dninarica, 36 let.

Ivan Fugger, rejenec, 6 mesecev.

Ljerka Prebil, profesorjeva hči, 6 let.

Rudolf Novak, mizarski vajenec 16 let.

Leopoldina Kunaver, kuharica, 50 let.

Alojzija Novak, rejenka, 3 mesece.

Ernestina Grubar, rejenka, 4 mesece.

Karel Tihel, pečarski pomočnik, 21 let.

Leopoldina Napred, uradnica, 31 let.

Fran Hočevar, delavec, 36 let.

Cecilija Osvald, vdova železn. sprevodnika, 63 let.

Dragica Fink, rejenka, 5 mesecev.

Ana Lebar, žena šolskega sluge, 51 let.

Marija Peterlin, tobačna delavka, 45 let.

Marjana Burgar, hiralka, 7 let.

Tragika delavskega življenja.

V mizarski delavnici tvrdke I. Bonač v Čopovi ulici v Ljubljani marljivo in vztrajno vodi oblič po trdem in grčavem lesu begunec-mizar Mihael Kogoj, nad 50-letni mož, oče družine. Opoldne mu prinese žena priprosto delavsko kosilo. Tiho, molče povžije kosilce. Žena mu predloži z okorno roko pisano pismo iz onih solnčnih goriških krajev... Dvigne se v njem hrepenenje po domači veseli, dehteči zemlji... Žena odide s kratkim pozdravom. V delavnico prihajajo njegovi tovariši-prijatelji. Ničesar ne opazé na njem. Mali deček, njegov vsakdanji spremljevalec dela, kateremu je neštevilnokrat že pripovedoval povest o lepi solnčni zemlji, ga zopet obišče. Veli mu, naj prinese vrv. Deček izgine ter prinese vrv. Konec je. Kmalu zapazijo njegovo dejanje, toda prepozno je, niti zdravnikova umetnost mu ne more več priklicati življenja. Pridejo policijski organi in začnó temeljito in resnih obrazov preiskovati drugače vsakdanji slučaj. Povprašujejo po vzrokih samoodločilnega koraka v smrt. Pregledujejo njegove stvari in med njimi najdejo plačilni listek prejšnjega tedna, na katerem je bila zaznamovana tedenska plača v znesku 60 K.

Otroka sežgali.

Brivec Franc Apačnik v Studencih pri Mariboru je imel ljubavno razmerje z vdovo železničarja Rozalijo Kramaršič, ki ni ostalo brez posledic. Leta 1919 so sosedje opazili, da ni vse v redu, a ker je v kritičnem času odšla vdova na Apačnikov dom, si ni nihče ničesar slabega mislil. V resnici pa je vdova v zvezi z neko babico, ki je bila že večkrat predkaznovana, in s pomočjo Apačnika polila novorojeno dete s špiritom in zažgala. Pred kratkim sta se vdova in brivec vsled nastalih prepirov razšla. Vdovi je bilo hudo in pred par dnevi je poslala k briveu svojo hčerko iz prvega zakona z večjo svoto denarja, ki ga je dolgovala briveu, zahtevajoč, da vrne on verižico in uro njenega pokojnega moža. Brivec je hčerko dejansko napadel in nagnal. Deklica, ki je vedela za materin zločin, je iz maščevalnosti sedaj ovadila oba, mater in brivca. Aretirali so brivca, vdovo in babico ter jih izročili sodišču.

Grozen zločin na Gorenjskem.

V samotni in mali vasi, v Hudem nad Tržičem so odkrili grozen roparski zločin. Zelo premožna in petična posestnica vdova Jera Fajfar je 14. januarja kar nenadoma izginila. Domačini, sorodniki in orožniki so se zaman trudili, da bi jo izsledili. Skoro vsaka sled, kam naj bi bila šla, je bila povsem zabrisana. Dne 20. januarja se je posrečilo orožniku S. Čuferju, da jo je našel v kleti mrtvo zakopano. Imela je prerezan vrat, iz vseh znakov in okolnosti je postalo jasno, da je Jera postala žrtev težkega roparskega umora, zlasti ko niso našli v hiši nobenega denarja. Kot storilec je bil aretiran čevljar Jos. Zupan, ki se je one dni sumljivo obnašal.

Črnogorci se puntajo.

Revolucija Črnogorcev proti nasilju jugoslovanskega vojaštva se širi po celi Črnigori. V spopadih med vstaši in vojaštvom je bilo več oseb ubitih in ranjenih.

NAZNANILO

Bančni oddelek države New York je dne 23. novembra 1920 inkorporiral

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

Vsa kupčija se vrši kakor preje, z razločkom, da je sedaj državna banka, a ne več privatna.

Osobje je ostalo staro in ima zveze sedaj bolje bodisi v stari domovini kakor tudi v Zdr. državah.

Vsi moneyordri, drafti in čeki, katere bodo rojaki od sedaj naprej pošiljali za denarne pošiljatve v staro domovino ali potne listke naj se glasé:

Frank Sakser State Bank

Za varstvo kupčije je polno vplačana svota *$150,000.00* in sicer:

Kapital $100,000. Rezervni sklad $50,000.

Za Frank Sakser State Bank

FRANK SAKSER, predsednik

Nekaj o spalni bolezni.

DR. FLEXNER PRAVI, DA JE BOLEZEN ŽE STARA IN NALEZLJIVA. — ŽRTVE NISO VEDNO ZASPANE, A VČASIH BESNE VZROK NEPOZNAN BACIL.

Spalna bolezen (sleeping sickness) je nalezljiva bolezen in številne oblike te bolezni je pripisovati nekemu mikrobu ali bacilu, — je rekel dr. Simon Flexner z Rockefellerjevega zavoda, ko je imel predavanje o tej bolezni v newyorški bolnici za ženske in otroke na iztočni petnajsti cesti.

Rekel je, da ni pravilno imenovati to bolezen s strokovnim izrazom — encephalitis lethargica — (vnetje možgan v spremstvu letargije), kajti pogosto ne kaže bolezen znakov zaspanosti ali letargije. Pogosto ima namreč za posledico neprestano čuječnost ter iz tega izvirajoči nemir in končno celo delirij.

Ker je oblika te bolezni tako raznolika, je priporočil dr. Flexner, naj se jo imenuje s strokovnim izrazom "encephalitis epidemica", ali epidemično vnetje možganske mrene.

Dr. Flexner je rekel tekom svojega predavanja:

— Upam, da bom v stanu podati obris te bolezni, ki bo vseboval vse, kar vemo dosedaj o njej in prav posebno, kar se tiče patoloških strani bolezni. Kadarkoli se objavi kako novo bolezen, je razpoloženje glede nje ponavadi dvojne vrste. Na eni strani je opaziti skepticizem, na drugi strani pa strah ter nekoliko panike, kajti zdravnik, ki ima v rokah tak slučaj, ni imel še nikdar preje prilike pečati se s takim slučajem.

— Primerna je domneva, da ne gre pri tem za nikako novo bolezen, kajti v modernih časih se ni razkrilo dosedaj še niti ene nove bolezni. Spalna bolezen ni nova v smislu, da se je svet prvikrat seznanil z njo. Nova pa je v smislu, da se jo je prvikrat uvedlo v to deželo. V zgodovinskem oziru je bolezen stara, čeprav je težko reči, koliko stara je pravzaprav.

— Težkoča ocenitve njene starosti se pojavlja iz glavnega simptona te bolezni, — namreč kome ali nezavesti v spanju. Koma je lastna številnim boleznim in če posežemo nazaj k velikim izbruhom bolezni v preteklosti, nam je težko izločiti komo iz spalne bolezni in komo iz kake druge bolezni.

— Epidemija spalne bolezni se je pojavila leta 1712 v Nemčiji. Naslednji dokaz epidemičnega značaja te bolezni je bil doprinešen leta 1890, ko je izbruhnila ta bolezen na meji med Italijo in Avstrijo ter divjala tam celi dve leti. Sedanja epidemija spalne bolezni se je pojavila leta 1916 v bližini Dunaja. Do leta 1918 je prodral že v Francijo in Anglijo in v pričetku leta 1919 je prišla semkaj, kjer jo imamo od tedaj naprej.

— To je bistveno bolezen centralnega živčnega sistema. Pri boleznih centralnega živčnega sistema je nekaj, kar jih dela skrajno kompliciranim. Pri spalnih boleznih se pojavljajo simptomi ali znaki bolezni soglasno z delom živčnega sistema, ki je bil napaden. Ni vedno letargična ta bolezen, dasi se nahaja vedno v spremstvu globokega spanja. Pogosto je bolnik nemiren in loti se ga celo delirij.

— Čeprav so pojavi bolezni raznoliki, je zelo verjetno, da jih je pripisovati majhnemu organizmu ali mikrobom in da je vsled tega bolezen nalezljiva.

— V zadnjih par tednih je bilo opaziti nekako povečanje v številu slučajev te bolezni, tako tukaj kot v inozemstvu, a to povečanje ni bilo veliko. To je namreč letna doba, v kateri mora bolezen prevladovati. Spalna bolezen je bolezen srednje zime. Misliti si morate to bolezen kot mikro-organizem, ki povzroči vnetje možganov. Dosedaj pa ni še nihče videl tega mikro-organizma ali bacila.

— Kaj pa je vzrok tega, da bolnik spi? Nobenega vzroka ni za domnevanje v luči proučevanj, v kolikor so se vršila dosedaj, da bi bil vzrok spanja zastrupljenje krvi, toksin, proizveden od te bolezni. Bolj primerno je pripisovati spanje mehaničnim vzrokom, celicam, ki vodijo od optičnega mehanizma, ki ugasnejo luči ter ustvarjajo predpogoj za spanje.

Dr. Flexner je označil spalno bolezen kot drugo v veliki epidemiji živčnih bolezni, kojih prva je bila poliomelitis ali otroška paraliza.

V svoji razpravi glede spalne bolezni ter sličnih bolezni centralnega živčnega sistema je omenil dr. Flexner tudi takozvano avstralsko bolezen, ono skrivnostno bolezen, ki se pojavila leta 1917 v Queensland v Avstraliji, nadalje v New South Wales in v Viktoriji, na iztočni obali Avstralije. Rekel je, da je bila to zelo uničevalna bolezen, kajti umrljivost je znašala celih sedemdeset odstotkov. Izprva se je domnevalo, da je to virulentna oblika poliomelitis ali otroške paralize, a poskusi so pokazali, da je bolezen napadla možgane, ne pa brbtenice kot pri otroški paralizi in sicer na način kot napade možgane encephalitis epidemica.

Avstrija se bliža propadu.

Pod naslovom "V zadnji uri" priobčuje "Neue Zuericher Zeitung" članek, v katerem dokazuje neizogibno katastrofo "antantnega stvora", ki ne more živeti svoje lastno življenje brez tuje pomoči. Med drugim piše omenjeni list:

Zvezni kancelar, finančni in prehranjevalni minister so storili pri dunajskih zastopnikih velesil zadnji korak. Razložili so jim vedno bolj kritični finančni položaj države in izjavili, da je treba računati s polomom državnega gospodarstva v najkrajšem času, ako dunajska sekcija reparacijske komisije brez vsakega odlašanja ne privoli v definitivno kreditno pomoč, da se na ta način ustavi padanje kronske vrednosti in se prepreči nadaljno povišanje cen. Avstrija s svojimi lastnimi silami ne more dalje obstajati. Kar so povedali ministri zastopnikom velesil, ni nič novega, vstrjska tragedija se odigrava pred vsem svetom. Velesile, katerih diktat je ustvaril novo Avstrijo, so natančno poučene o avstrijski smrtni bolezni. Zdravnik za zdravnikom se je mudil dan za dnem ob postelji bolnika in vsi so prišli do iste prognoze; edino zadostna kreditna pomoč more ozdraviti bolezen, ako je to sploh še mogoče. Že koncem leta 1919 so izračunali v amerikanskem državnem departmentu, da je treba dvesto milijonov dolarjev za rešitev Avstrije. Takrat bi se bila mogoče situacija v Avstriji še rešila. Toda storilo se ni nič, le na francoski strani so vedno izjavljali, da je francoska pomoč Avstriji zasigurana.

Potem se je pričelo delovanje avstrijske sekcije reparacijske komisije, katere letni budget v znesku pol milijarde kron je računan v breme uboge države. Reparacijska sekcija, katere naloga je bila ugotovitev avstrijskih obveznosti napram povračilu vojne škode zmagoslavnih držav, je začela predvsem proučevati reparacijo Avstrije. Sekcija je že davno formulirala in vložila svoje predloge, toda od 250 milijonov dolarjev, o katerih je Sir William Goode izjavil, da so neobhodno potrebna kreditna pomoč, še ni prišel v Avstrijo niti en cent. Zato pa je poslala francoska vlada na Dunaj francoskega finančnega strokovnjaka. Večini Avstrijcev, ki računajo s kurzi tujih valut, se zdi 250 milijonov dolarjev ogromna svota, kar bi bilo 170 milijard kron, pri čemur pa se ne sme prezreti, da je predlagal Sir Goode razdelitev kredita na pet let. Za antanto je ta svota skupno z Ameriko, beraški denar. Francija, Anglija in Italija dolgujejo Ameriki iz vojnega časa 950 milijonov dolarjev. V primeri s to svoto je 250 milijonov dolarjev, razdeljenih na pet let, malenkost, posebno še, ako se pomisli, da bi moglo to rešiti srednjeevropsko državo pred polomom, ne samo finančnim, ampak tudi pred socijalno katastrofo. S 120 milijoni bi se pokril ves avstrijski državni dolg.

Koncem novembra je avstrijskoogrska banka, ki ne more ne živeti ne umreti, ustavila objave svojih tedenskih izkazov, ker zakte-

Kakor pelikan . . .

Ne, ne — ne morem več! Proč, daleč, bogvekam, kjer me nihče ne pozna! —

Moj Bog, to življenje! Ali se nisem ponižala do grude? Ali nisem molčala pred celim svetom, ko je moje srce vpilo do neba? Oj, žival — in človek! Boljša je žival. Mimo pohojenega trupla gre mirno svojo pot. Samo človek se vrača dan na dan nazaj, ko vidi črva, da se vije ob potu. Vrača se, krog ustnic s smehom, ki je lačen krvi. Ne gane se črv, in vendar ga sune ali zarine vsaj kamen nanj, ali stopi trdo v blato, da brizgne in oškropi reveža...

Kaj morem zato, če se je zgodilo naenkrat, kakor bi se pogreznila gora. Visoko na vrhu sem stala. On me je dvignil, na cesti me je pobral. In vsi so se ozrli, vsi gledali na goro z nevoščljivimi očmi. In sedaj se je pogreznila ta gora, ž njo vred on — in jaz stojim zopet sredi ceste, kakor nekdaj...

O, da bi bilo kakor nekdaj!

Čez noč sem padla na cesto. Na manjkalo za las, da nisem obležala za večnost. In jaz — Bog da bi bila! Ali z menoj je padlo dvoje duš, ki še spita. Sam ta strašni padec jih ni probudil iz otroških sanj. Zato sem se pobrala sredi ceste, ker sem imela otroka v naročju.

Zagledali so me opotekajočo, usmiljenja vredno in tolažbe potrebno. Ali v nevoščljivih očeh ni bilo in je ni danes tolažbe in ni usmiljenja. Nevoščljive oči so se razveselile in so se zakrohotale. Kakor bi goro vzdignil krohot in jo posul name. In sedaj — vsak dan, za vsakim voglom, na vsaki stezi vesele in hvaležne oči, da sem vržena na cesto — —

"Ne, ne — ne morem več! Proč, daleč, bogvekam!" —

Gospa Jukunda je posvetila z majhno petrolejko po posteljci, kjer sta spala otroka.

Drejko se je razgalil in z rokama krilil nad glavo.

Kakor oče!

Kadar je imel velike skrbi in naklepe, vselej je spal tako nemirno in krilil z rokama nad glavo. Drejko pa nima skrbi, in vendar je kakor oče. In mali nemirnež ne ve in ne sluti, kako je materi, ko dviga odejico in ga zagrinja. Gospa Jukunda se je ozrla še na Slavko. Mirna, tiha, ponižna, kakor angelček.

"Slavka, da, ti si moja, ti si jaz — ali Drejko! Do smrti bo stal pred mano, do smrti krilil z rokami kakor oče, nagel kakor on, zamišljen po cele dneve, in razigran, da ni meje, ni konca — kakor oče. Smejala se ti bom z licem, ko bo srce mislilo na očeta in jokalo v večnih solzah."

Obrnila se je gospa do postelje, da v pozni uri leže k pokoju. K pokoju? Nikoli več na tej postelji! Zakaj poleg nje stoji druga. Tam je on počival. Ponoči se je včasih probudil, iztegnil roko in se dotaknil njenega lica. V jutrih se je probudil, spočit se je oddahnil in se nasmehnil v pozdrav.

Nikoli več! Podrla se je gora, on ž njo. Ostale so razvaline, sredi njih brezdno — in ta prazna postelj — kakor črna raka. Tod ni več pokoja. Dokler bo polagala glavo na te blazine, mokre od solz — nikoli več pokoja!

Vse pripoveduje o njem. Ura tam-le nad mizo! Kaj se ne bi vsta, ker ga ni. Naslonjač ob peči! Saj ga ni več, da bi sedel, se ugodno naslonil in pripovedoval vesele reči. In pult, in tinta, in peresa! Vse, kakor bi zaspalo in pomrlo in se posušilo. Še na vstajenje ne misli več. Kar leglo je vse, omrknilo, in prah se je nabral na vse to — ker ga ni.

In lestenec pod stropom z dvanajsterimi lučmi! Noč se ga je prijela. Kako je gorel prej svetlo, ker je on hotel. "Kaj boš, gori naj! Danes sem vesel. Luč kakor podnevi! Ne maram za mrak!"

In v takih trenotkih je stopil do nje, krog pasu jo je objel, pritisnil na srce, z drhtečimi, veselimi ustnicami jo je poljubil, pogladil ji kodre in izpregovoril:

"Dušica, kaj bi za Miklavža? Ej, srečo sem imel!"

Z roko je potrepljal po suknji, kjer je tičala bogata listnica.

"Da imam le tebe in samo tebe, in še stokrat naj prinese Miklavž samo tegale mojega Andreja..."

In vrnila mu je vse poljube, tako iskrene, vse žgoče, ker je skoz nje kipela ognjevita, v plamenih ljubezni se topeča duša...

In tako je gorelo dvoje src v eni luči kakor kres na gori. In gora sreče in blagostanja je bila visoka. Izpod vznožja so gledali ljudje v ta kres srečne ljubezni. Obrazi so bili mrkli. Ustnice so mrmrale zavistne besede... Kres ljubezni vrhu gore pa se ni zmenil za mrmranje, vsak dan se je vlilo vanj novega olja, vsak dan večji plameni.

Pa še višje je hotel on.

Prišle so noči, ko je gospa Jukunda tolikrat poklicala: "Andrej, zakaj si tako nemiren?"

In mož ji ni odgovarjal. Njegove oči so jo v motnem sijaju zelene lučke proseče pogledale. V jutro ji je rekel: "Jukunda, še nekaj dni, in nič več ne bom krilil ponoči z rokami nad glavo. Na skratim ti rahlega spanja. Samo še nekaj dni — gora se dvigne še enkrat tako visoko, in tam si sezidava dom, prostran in trden, da nikoli ne doseže njegovih sten ljudsko mrmranje..."

Pretekli so nemirni dnevi...

Tisto noč pred odhodom ni Andrej zatisnil očesa. V jutro se je poslavljal. Trikrat se je vrnil od vrat, vselej jo je iskreneje in tesneje objel, vselej bolj vroče poljubil.

Gospo Jukundo pa je bilo strah.

Solze so ji privrele, ko je izginil med ljudstvom v široki ulici. Celo dopoldne je ihtela in se stresala kakor v groznici...

Potekali so dnevi... Bili so dolgi in žalostni, da bi bila gospa Jukunda skoro kričala v brezupu.

Ali pretekli so tudi dolgi in žalostni dnevi.

Prišel je pismonoša — hladen, mrzel, brez srca, kakor stroj.

Gospa je odprla, prebrala...

Krik je zadonel po sobah, otročička sta zaplakala in hitela kmalu mici.

Jukunda se je zgrudila na blazine polmrtva. Bila je — vdova in bila je sirota.

Valovje nesrečne spekulacije je telebilo v goro sreče in jo izpodkopalo — borza je odprla žrelo in pogoltnila je razvaline — z možem vred...

* * *

Skromen tovor so peljali na kolodvor.

Za njim je šla gospa Jukunda z otrokoma. Množica se je nabrala na cesti. Radovedni pogledi. Nekateri so zmajevali z glavo — iz usmiljenja, ker se tako spodobi. Ženske v razhojenih čevljih in oguljenih bluzah so se smejale.

"Je zletela visoko, ptica našoperjena! Pa je zopet na cesti... Bog je pravičen!"

Jukunda je šla skozi množico. Ali njena glava je bila dvignjena ponosno, bolj ponosno kakor nekdaj, ko se je naslanjala ob roko Andrejevo. V njenih očeh ni bilo solze in ni bilo sramu. Zavestno so zrle te oči preko pogledov drhali. Krog mehkih ustnic, kjer se je zibala poprej sama sladka ljubezen, je bila vklesana poteza kakor iz skale. Stisnjene so bile te ustnice v bledem licu kot pobledela roža na prtu. Niso se ganile, pa so vendar kričale naglas: "Hočem, hočem... Sama, brez vas! Morda me zlomi, ne vpogne me ne — —"

Tesneje je stisnila roki otrok, ki sta šla ž njo ob desni in levi.

Ko je sunkoma pretegnil vlak, se je zdelo ukundi, da se je od njenega srca za vedno odtrgalo nekaj groznega. Ostalo je v mestu, ki je gimilo v daljavi. Vse visoke misli, vsa hrepenenja, vse lepe, široke ceste njenega življenja — vse se je s tem sunkom podrlo. Njeno solnce, ki je na širokem firmamentu sijalo v nedogledno daljo, je mrknilo. Majhna lučka je samo svetila, in za njo se je napravila ona po ozki stezi z otrokoma ob strani. Vse tesno, vse majčkeno, mračno, razsvetljeno z edino lučjo — materinega srca.

Otroka sta stala vesela ob oknu in gledala na bežeče ravnine.

"Mama, ovčke, ovčke!"

Oba hkrati sta kriknila in kazala na čredo sredi zelenega travnika.

"Mama, kupi mi ovčko!"

"Ne morem, ljubček, vlak beži!"

Drejko se je naslonil žalosten v kot. Ali kmalu se je razveselil, poskočil s klopi in zlezel mami v naročje. Razkrilil je roke, glavico nagnil nazaj, oči so se poglobile v njeno bledo lice in drobne ustnice so prosile poljuba.

Tedaj je Jukunda še enkrat vztrepetala. Zadnji veliki žarek je posvetil od visokega solnca njenega življenja — — —

Tako jo je pogledal on, prav take oči, prav tako proseče ustnice, ko sta se prvič peljala na vlaku — po svatbi!

Jukunda je objela otroka, po vzduhu je zažvižgalo, okna so vtonila v temi predora. Slavka je strahoma odskočila od okna in se prijela njenih kolen. Objela je oba in ju poljubljala. Čutila ni sta otroka solz, ki so materi silom še enkrat omočile lice, materi, ki se je z vso uničeno srečo peljala v temo prihodnjih dni...

* * *

V podstrešni sobici si je spletla Jukunda gnezdece. Morala je biti soba majčkena, ozka in brez solnca. To je bil njen svet. Majhen, ozek in brez solnca — brez njega. Visoko gori je bil stan — visoko nad ulicami, da se z njih niso slišali smehi, da z njih ni dišalo po bogastvu, da niso motile prešerne stopinje tihe skromnosti.

Za teden dni je izročila Jukunda otroka sosedi, grbavi starici, ki je kašljaje čakala v podstrešju smrti. Sama je pa šla na ulico za delom.

To je pot!

Od trgovine do trgovine, iz komtoarja v komtoar... Povsod čakanje tam za vratmi, kakor beračica. Počasi so prihajali oblastni mogotci-gospodarji. Ni se jim mudilo. Leno so pušili drage cigare, komodno odpirali pisma. Uslužbencem so dajali nosljajoče trda povelja. Vse se je klanjalo in se ponižno plazilo čisto pri tleh. In nazadnje šele, ko je sedel v naslonjač tak mož, zazdehal in iztegnil roko, popraval briljantni gumb na zapestnici, se je malomarno ozrl nanjo.

"No?"

"Če bi imeli kako mesto zame?"

"Izpričevala?"

"Nimam."

"Nimate? Hm! Poskusite drugod. Z Bogom!"

In tako je šlo do noči in drugi dan in še tretji — do konca tedna.

Jukunda se je vračala v soboto zvečer z ulice. Vsak dan je prinesla s seboj vsaj nado, da se ji drugod posreči priti do kruha zase in za otroka. Ali danes je sobota — in vrnila se je prazna.

Kakor vselej sta ju pričakala trudna, da se je upehana zgrudila na stol — pa vendar polna lepega upanja. Vselej sta dobila otroka piškotov, toda nocoj je prišla prazna.

Kakor senca je šla po cesti proti domu. Peroti njene duše so se vlekle po tleh, pogum je ginil iz srca. Še tista majhna luč na strmi stezi ji je ugasnila. Opotekala se je v temi, kolena so se šibila. Obsedla jo je topa resignacija in zveselila bi se, ko bi zazijalo brezdno in bi izginila vanj brezčutno, kakor pade kamen. Zakotali se, iz brezdna votel ropot, in potem obleži tam brezčuten na veke.

In sedaj sta jo iz te toposti prebudila otroka. Spomnila se je, da jima ni prinesla piškotov. Omahnila je na stol, oba dvignila v naročje in pritisnila na srce.

Ko bi mogla, odprla bi bila vir tega srca in bi rekla:

"Nata, pijta, izpijta vse do zadnje kaplje — in potem umrimo." Ali otroka sta pila samo njeno vroče ljubezen, in pelina ni okusila njuna duša.

Jukunda je prebolela nedeljo. Sama ljubezen jo je dvignila in poživila, da se je hudovala na svoj obup. Saj je imela od prodanih stvari še denarja. Leto dni bi izhajala, če ne prisluži vinarja. No, leto je dolgo, in vsa srca niso od kamena...

(Konec prihodnjič.)

Napad besnosti vsled hipnoze.

V Gradcu na Štajerskem se je dogodil slučaj, ki kaže, kako nevarne posledice ima lahko hipnoza. Neki privatni uradnik je namreč svojega prijatelja hipnotiziral. Po hipnozi pa je dobil dotični napad besnosti in so ga morali odpeljati v bolnišnico.

Novi italijanski volilni zakon,

uvaja proporčni sistem in žensko glasovalno pravico pri občinskih volitvah, je bil sprejet s 153 glasovi proti 128.

POZDRAV.

Predno se podam na parnik, ki me popelje proti stari domovini, pozdravljam vse svoje znance v Pennsylvaniji in Illinoisu. Posebno se zahvaljujem Jožefu Arhu, ker me je spremil na kolodvor v Star City, W. Va. Pozdravljam tudi John Tomsona in njegovo soprogo ter Franka Tomaca, kakor tudi vse člane društva Slovenski Rožmarin št. 588 v Star City, W. Va. Kličem vsem: Na svidenje! Jožef Železnik iz Star City.

IMPORTIRANE BRINJEVE JAGODE
Najboljše vrste
Vreča 130 funtov $13.—
K naročilu priložite Money Order.
MATH. PEZDIR
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

It's toasted
LUCKY STRIKE CIGARETTE

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.
Kašelj, prehlad, hripavost,
so v tem času splošne bolezni v istu. Skušajte se jih iznebiti. Hitro ozdravljenje lahko prepreči resne posledice.
Severa's Cough Balsam
(preje Severov pljučni balzam) je bil vporabljan skozi štirideset let z izvrstnim uspehom za zdravljenje hripavosti, ranjenega grla, prehlada, pokašljevanja in kašlja, ki prihaja iz sapnika. Prijeten zavžitek. Odrastli, otroci in celo do jenčki ga lahko vzamejo. Na prodaj po lekarnah. Cena 25c in 50c.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

IŠČE SE USNJARJE.

Vprašajo naj samo oni, ki so vešči delati na yardu, v Scrub house in Beam hands. Dobra plača, stalno delo brez delavskih nemirov. — Proctor Ellison, Co., Elkland, Pa.

SANTAL MIDY CAPSULES
Lahko se vzame — hitro pomaga pri
VNETJU MEHURJA
Vsaka pilula ima na sebi ime
Varujte se ponarejb!

KDO VE KAJ?

Dne 16. februarja je prišel v New York JOŽEF ŠTURM, doma iz Gradišča pri Voloski. Prišel je iz Akrona, Mich. Pri tvrdki Fr. Sakser je kupil vozni listek do Trsta, dobil potni list in plačal dohodninski davek. Zatem se je odpravil v hotel, odkoder je pa po preteku par minut odšel. Izza onega časa ni o njem nobenega sledu. Zastopnik Frank Sakser State Bank se je obrnil na policijsko ravnateljstvo mesta New Yorka, telefoniral v vse bolnišnice in v vse javne zavode, toda o Jožefu Šturmu ni ne duha ne sluha. Ker je edina možnost, da je odšel iz New Yorka h kakemu svojemu znancu ali prijatelju, prosimo tempotom vse, ki bi kaj vedeli o njem, naj nam sporoče. Baje ima v Akronu, Mich., sorodnike.

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Rojakom v Johnstownu in okolici naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš zastopnik

Mr. MIRKO VIDMAR,

ki je pooblaščen pobirati naročnine za "Glas Naroda". Rojakom ga toplo priporočamo in jih prosimo, naj mu gredo v vseh ozirih na roko.

Upravništvo "Glas Naroda".

Dr. Richterjev Močan družinski liniment
Pain-Expeller uporabljajo že več kot petdeset let v skoraj vsaki deželi na svetu.
Za revmatične bolečine, nevralgijo, ohromelost, izpahke, prenapetje mišic, za hitro odpomoč zgodnjim prehladom je ta stari zanesljivi družinski prijatelj neprecenljive vrednosti.

Vsak lekarnar prodaja Pain-Expeller. Bodite gotovi, da vam ponudijo pristnega z varnostno znamko "Sidro." Zavrnite vse drugo kot nadomestek in ponaredbo.
F. AD. RICHTER & CO.,
3rd Ave. & 35th St.,
Brooklyn, New York

DOCTOR LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI
644 Penn Ave PITTSBURGH, PA.
Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 28 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas zamorem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skoro 28 let sem pridobil posebno skušnjo pri ozdravljenju moških bolezni. Zato ne morete popolnoma zanesti na mene, moja akrpa ja, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite takoj!
Jaz ozdravim zastrupljenje krvi, mazolje in rane po telesu, bolezni v grlu, influenco itd., bolezni v ledvicah, sklepih itd., živčne bolezni, oslabelost, bolezni v spolovilu, ledicah, želodcu, revmatizem, revmatizem, katar, zlato žilo, ishias itd.
Uradne ure so: V ponedeljek, sredo in petek od 9. ure zjutraj do 8. zvečer. V torkih, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 12. opoldne. Ob nedeljah pa do 2. ure popoldne.
PO POŠTI SE ZDRAVIM. PREISKUJE ODDELJENO. NE POZABITE IME IN NASLOV.
Dr. LORENZ 644 Penn Ave. PITTSBURGH, PA.

ŽENSKA VOJNA.

Zgodovinski roman. — Francoski spisal Aleksander Dumas.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

43 (Nadaljevanje.)

Dvanajsto poglavje.

Canolles ni še napravil nobenega trdnega sklepa. Ko se je vrnil v stanovanje, določeno za njega, je pričel po navadi neodločenih ljudi oditi po sobi gorindol, ne da bi zapazil Castorina, ki je pričakal njegov povratek ter mu sledil povsod, držeč v svojih rokah večerno suknjo.

Castorin se je končno zadel v neki predmet in Canolles se je obrnil.

— No, — je rekel, — kaj delaš tukaj s to suknjo?

— Čakam na to, da odloži gospod svojo obleko.

— Jaz ne vem, kedaj se bom slekel. Položi suknjo na stol in čakaj.

— Kaj, milostljivi gospod se ne bo slekel? — je vprašal Castorin, ki je bil po svoji naravi zelo muhast človek in onega večera še čemernejši kot ponavadi. — Gospod ne namerava iti takoj spat?

— Ne.

— In kedaj hoče iti spat?

— Kaj briga to tebe?

— Le toliko, da sem truden.

— Ah, saj res, — je rekel Canolles, obstal ter se ozrl v obraz Castorina. — Ali si zelo truden?

Plemenitaš pa je čital na licu svojega lakaja oni predrzni izraz služabnikov, ki žele, da se jih vrže skozi vrata.

— Zelo truden, — je rekel Castorin.

Canolles je skomignil z rameni.

— Pojdi, — je rekel, — ter počakaj v prednji sobi. Če te bom potreboval, bom pozvonil.

— Rečem milostljivemu gospodu vnaprej, da me ne bo našel v predsobi, če se bo dolgo pomišljal.

— In kje se boš nahajal, če smem vprašati?

— V svoji postelji. Mislim, da je čas iti spat, če ima človek za seboj dvesto ur potovanja.

— Gospod Castorin, ti si zelo nesramen dečko.

— Če je gospod mnenja, da sem nesramen človek in vsled tega malo vreden biti v njegovi službi, je treba reči le eno besedico in takoj bom oprostil gospoda svoje službe, — je rekel Castorin dostojanstveno.

Canolles pa ni bil ravno posebno dobro razpoložen in če bi bil Castorin v stanu videti le senco viharja, ki se je zbiral v duši njegovega gospodarja, bi gotovo čakal na drug trenutek, da stavi ta predlog. Canolles je šel naravnost proti svojemu služabniku, ga prijel za suknjo ter rekel s pretečim glasom:

— Ponovi.

— Ponavljam, — je rekel Castorin na enako nespameten način, — da bom takoj oprostil gospoda svoje službe, če ni zadovoljen z menoj.

Canolles je izpustil Castorina ter prijel za svojo palico. Castorin je takoj razumel, za kaj gre.

— Milostljivi gospod, — je vzkliknil, — pomislite, kaj hočete napraviti. Jaz nisem več navaden lakaj. Nahajam se v službi gospe princesinje.

— Aha, — je rekel Canolles ter zopet povesil dvignjeno palico. — Torej si v službi gospe princesinje?

— Da, milostljivi gospod, nekako četrt ure.

— In kdo te je sprejel v njeno službo?

— Gospod Pompee, njen intendant.

— Gospod Pompee?

— Da.

— Zakaj pa mi nisi povedal tega takoj? — je rekel Canolles. — Da, popolnoma prav imaš, če zapustiš mojo službo, moj dragi Castorin. Tukaj imaš dve pištoli, da se odškodujše za udarce, katere sem ti namenil

— O, — je rekel Castorin, ki si ni upal vzeti denarja. — Kaj pomenja to? Ali se mogoče norčujete iz mene?

— Ne, le postani lakaj gospe princesinje. Kedaj hočeš nastopiti svojo službo?

— Takoj ko mi da milostljivi gospod prostost.

— Dobro. Dam ti prostost jutri zjutraj.

— In od sedaj pa do jutri zjutraj?

— Si še vedno moj lakaj ter me moraš ubogati.

— Dobro, in kaj ukazuje gospod? — je vprašal Castorin, ki je bil pripravljen vzeti denar.

— Ukazujem ti, da se takoj podaš spat, če si truden.

— Kaj pravite milostljivi gospod? — Jaz vas ne razumem.

— Ničesar ti ni treba razumeti, le ubogati. Sleci se in jaz ti bom pomagal.

— Kaj, vi mi hočete pomagati?

— Da, igraš ulogo barona de Canolles, dočim bom jaz igral ono Castorina.

Ne da bi čakal na dovoljenje svojega lakaja, mu je slekel baron suknjo, jo nataknil nase ter odšel skozi vrata, ne da bi se brigal za zaudenje služabnika. Najprvo pa je zaklenil vrata.

Canolles je končno pričel jasno videti v te skrivnosti, čeprav je bil del dogodkov še vedno zavit vanj v temo. Že dve uri se mu je zdelo, da ne more biti stvar taka kot jo je videl in da niso besede, katere je slišal, resnične. Obnašanje vsakega posameznega v Chantilly je bilo odmerjeno. Vse osebe, s katerimi se je sestal, so igrale neko gotovo ulogo in Canolles je spoznal, da mora podvojiti svojo čuječnost, če noče da ga presleparijo kot odposlanca kraljice.

Zveza med Pompee-jem ter Vikomtom de Cambes je pojasnila marsikateri dvom. Kar je bilo še dvomov v Canollesu, so se razblinili v nič, ko je stopivši na dvorišče, kljub temi, ki je vladala, videl štiri možke izginiti noter skozi ista vrata, skozi katera je prišel on ven. Ti štirje ljudje so sledili istemu komorniku, ki je njega uvedel pri princesinji. Sledil je neki drugi možki, zavit v plašč.

Na pragu je majhna skupina obstala ter očividno čakala na povelja moža s plaščem.

— Vi veste, kje stanuje, — je rekel slednji ter se obrnil proti služabniku. — Vi ga poznate, ker ste ga vodili. Stražite ga torej, da ne bo mogel ven. Postavite svoje ljudi po stopnjicah in hodnikih in tako, da bo sam zastražen, mesto da bi on stražil princesinje. Tega pa seveda ne sme opaziti.

Canolles se je stisnil v neki kot, kamor je metala noč svojo najbolj temno senco. Od tam je videl, kako so se ljudje porazdelili po stopnjicah, dočim je človek v plašču odšel po isti poti, po kateri je bil prišel.

VZNEMIRJAJOČI KAŠELJ

Hripavost, segačenje v grlu in mnogo in različnih bolesti vsled prehlada in vnetja bronchialnih cevi, je treba takoj zaustaviti, da se izogne resnim sitnostim in komplikacijam.

Severov Balzam Proti Kašlju

(preje Severov balzam za pljuča)

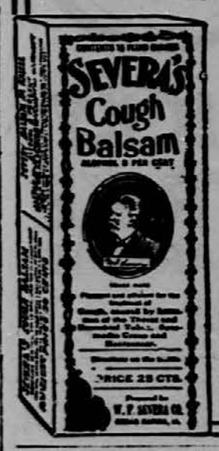

bo, če ga takoj vzamete, preprečil slabe posledice prehlada, pomagal kašlju, ublažil vnetje in odvrnil mnogo trpljenja. Prijeten za zavžitek bodisi za otroke ali odrastle. Imejte ga pri roki v vaši omari za zdravila, pripravljenega za prihajajoče zimske mesece. Po vseh lekarnah.

V dvojnih merah: 25c in 50c.

Severjev novi slovenski Almanah za 1921 je izšel.

Dobite iztis našega novega Almanaha od svojega lekarja. Zastonj, samo vprašajte zanj. Če ga ne dobite v vašem okraju, pišite na nas direktno in priložite za 2c pošt. znamko.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS IOWA

— To ne kaže še ničesar določenega, — je rekel Canolles, ki mu je sledil z očmi, — kajti jeza jih lahko napoti, da mi vračajo enako z enakim. Samo, da bi ta vražji Castorin ne klical, vpil ali napravil kako drago neumnost!... Nespametno sem storil, da ga nisem zvezal. Sedaj je žalibog prepozno. Naprej, hočemo pričeti z raziskovanjem.

Potem ko je vrgel Canolles krog sebe pozoren pogled, je prekoračil dvorišče ter dospel do onega krila poslopja, za katerim so ležali hlevi.

Vse življenje v gradu je očividno pobegnilo v ta del gradu. Čuti je bilo konje, ki so ceptali s svojimi kopiti ter urne korake ljudi, ki so letali naokrog. Vlekli so vozove iz shramb in Canolles je čul glasove, ki so bili pritajeni iz strahu, da se jih ne čuje v daljavi, ki pa so kljub temu odgovarjali drug drugemu.

Canolles je prisluškoval za en trenutek. Nobenega dvoma ni moglo biti; vse se je pripravljalo za odpotovanje. Prekoračil je celi prostor med enim krilom ter drugim, šel pod neki obok ter dospel do pročelja gradu.

(Dalje prihodnjič.)

Išče se

tesarjev za kemični les. Plača je dva dolarja od corda. Plača je vsaka dva tedna Nova kempa. Prvovrstna hrana za en dolar na dan. Boarding kempo upravlja Anton Mosan. Seka se stoječi les. Ravna zemlja brez gričev.

CHARCOAL IRON CO. OF AMERICA,
NEWBERRY, MICHIGAN.

ZASTAVE

Regalije in vse društvene potrebščine. Garantirano delo in blago. Izdeluje po umerjenih cenah vaš rojak

VICTOR NAVINŠEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

CENIK KNJIG

katere se dobi pri

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt St. New York

Poučne knjige.

Hitri računar	.50
Nemški abecednik	.35
Nemško-angleški tolmač	.60
Pravilo dostojnosti	.30
Slovensko-angleški slovar, trdo v platno vezan	1.50
Slovensko-nemški slovar (Janežič Bartol)	4.00
Slovensko-nemški slovarček	1.00

Zabavne in razne druge knjige.

Amerika in Amerikanci	5.00
Knjiga za lahkomišelne ljudi, spisal I. Cankar	1.75
Prokleta, 6 knjig	3.00
Prokleta, trdo v platno vezano	4.00
Pet tednov v zrakoplovu	2.00
Doli z orožjem	.50
Zbrani spisi Jakob Alešovec	
Kako sem se jaz likal.	
Prvi del	1.25
Drugi del	1.25
Tretji del	1.00
Ljubljanske slike. Četrti in peti del	1.50
Ne v Ameriko. Šesti del	1.25

Gledališke igre.

Revček Andrejček	.50
Dve šaloigri: Čarljiva ženitev, Trije ženini	.25

Zemljevidi.

Združenih držav	.25
Celega sveta	.10
Kranjske dežele	.10
Zemljevidi: New York, Ill., Kans., Colo., Mont. Pa., Minn., Wis., Wyo., W. Va., Alaska vsaki po	.25

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah vračunjena.

Ali je zabavljanje na Jugoslavijo opravičeno?

"Slovenski Narod" piše:

Neprestano zabavljanje na našo svobodno domovino in njene naprave, zlobno hujskanje proti Jugoslaviji, nas silijo k razmotrivanju, ali Jugoslavija to zasluži ali ne. Najbolj zabavljajo proti carini in trošarini.

Slovenija je pred vojno uvažala letno okoli 1 milijona kg pšenice. Ker je Avstrija imela na pšenico 6K 30 vin. v zlatu uvozne carine, je morala Slovenija plačevati ogrskim magnatom najmanj 6 milijonov v zlatu več za pšenico kot bi dala za neocarinjeno blago. Ali ni bila to ogromna trošarina? Visoka carina je podraževala vse življenje v Avstriji v jako visokih odstotkih. Kdor pa je pod Avstrijo protestiral proti visoki carini in proti neznosni draginji, kdo zabavljaj proti Avstriji? Pri nas nihče!

Ako bi vsi zabavljači v Jugoslaviji imeli pred očmi neznosno draginjo v bivši Avstriji, ako bi vpoštevali, da imamo za seboj pet let ubijanja in uničevanja vseh vrednosti, pa bi stisnili jezik za zobe.

Jugoslavija ima 13 milijonov prebivalcev pa tri milijone papirnatega denarja. Avstrija ima šest milijonov prebivalcev, a 24 milijard papirnatega denarja. Nemčija 65 milijonov prebivalcev in 59 milijard. Francija 42 milijonov prebivalcev in 53 milijard papirnatega denarja.

Kljub raznim težavam imamo enotne finance, enotno trgovino in denar, ki je že znan po vsem svetu in nas tudi že povsod pozna jo kot kupce. Naši poljedelski, živinorejski in gozdarski pridelki in izdelki zavzemajo odlično mesto na svetovnih tržiščih.

V drugih državah imajo še več davkov kot pri nas. Nemčija naprimer ima tudi prometni davek, davek na luksus in še mnogo takih davkov, kateri bi se nam zdeli neznosni. Brez davkov si ne bomo zgradili svoje očetnjave. —

Dobijo se ljudje, ki pravijo, da nas bo Srbija gospodarsko izkoriščala. Calwer priobčuje trgovsko bilanco Srbije. Ta je bila letno za okroglo deset milijonov dinarjev aktivna, nekatera leta dobre letine celo do 20 milijonov. Lansko leto je bilo izdano poročilo, da so Avstrijci in Bolgari za časa okupacije izvlekli iz Srbije blaga za 1700 milijonov dinarjev predvojne vrednosti. Nemci so gotovo tudi toliko odnesli, saj so bili prvi mojstri v plenjenju. — To je gotovo škodovalo gospodarstvu Srbije, ali vendar bomo mi živeli od Srbije prej kot ona od nas. V podkrepitev tega mnenja navajamo nekaj podatkov glede Slovenije. Na račun kompenzacijske pogodbe 180 SHS z Avstrijo je uvozila Slovenija za 136 milijonov, izvozila pa za 37 milijonov Te številke v premišljevanje in razmišljevanje raznim avtonomistom.

Industrijska kriza v Švici

zavzema vedno večji obseg. V vseh panogah industrije je od oktobra dalje narasla brezposelnost. Posebno obširna nezaposlenost pa vlada v uraraki industriji in se namerava v nekaterih krajih popolnoma ustaviti vsako obratovanje, sto preti tudi čevljarski industriji, ker je izvoz vsled nepovoljnih valutarnih prilik popolnoma prenehal. Svilena industrija trpi veliko vsled francoske konkurence. Potreba po znatnem skrčenju delavnega časa je vedno večja. Kemijska industrija barv je že zaposlena s prejšnjimi naročbami. — Kakor vidimo, se po celem svetu pojavlja velika nezaposlenost, ki preti poslabšati in uničiti delavstvo. Pred to krizo ne ubeži nobena dežela. Sedaj se pojavlja že v Ameriki. Milijonov ljudi je brez dela in kruha v Angliji, Nemčiji, Franciji itd. Kako se bo kriza, ki bo vedno hujša, končala in kako jo bodo sedanji kapitalisti reševali, nam bo pokazala prihodnost.

Kje je moj brat JOŽEF NAGODE? Leta 1919. je bil še na Norwich, Pa., imel je Box 183, a zdaj se ne ve nič o njem. Prosim, da se oglasi, ali pa če kdo kaj ve, da mi poroča, za kar mu bom zelo hvaležen. — Ivan Nagode, Ravnik št. 20, pošta Hotederšica pri Logatcu, Venezia Giulia, Italia. (25-26—2)

OGLASI NAJ SE

FRANK OTONIČAR. Zanj je pri nas več pisem, ki so bila naslovljena na 1614 E. 41. St., Cleveland, Ohio.

Upravništvo Glas Naroda.

MATIJA SKENDER
JAVNI NOTAR
Za Ameriko in stari kraj.
5227 Butler Street
Pittsburgh, Pa.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PRIBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA

LEOPOLDINA	1 marca — Havre
ROTTERDAM	1 marca — Boulogne
CALABRIA	2 marca — Havre
LA LORRAINE	2 marca — Havre
KROONLAND	5 marca — Cherbourg
ROCHAMBEAU	8 marca — Havre
PR. MATOIKA	8 marca — Genoa
SAXONIA	10 marca — Cherbourg
IMPERATOR	12 marca — Cherbourg
ZEELAND	12 marca — Cherbourg
LA TOURAINE	12 marca — Havre
CRETIC	15 marca — Genoa
COLUMBIA	16. marca — Trst
FRANCE	17 marca — Havre
OLYMPIC	19 marca — Cherbourg
RYNDAM	19 marca — Boulogne
ALBANIA	19 marca — Cherbourg
ARGENTINA	19 marca — Trst
AQUITANIA	22 marca — Cherbourg
ALBANIA	24 marca 2 Cherbourg
N. AMSTERDAM	26 marca — Boulogne
PRES. WILSON	26 marca — Trst
LA SAVOIE	26 marca — Havre
BELVEDERE	2 aprila — Trst
LA LORRAINE	2 aprila — Havre
ADRIATIC	6 aprila — Cherbourg
MAUPETANIA	7 aprila — Cherbourg
AQUITANIA	12 aprila — Cherbourg

Glede cen za vozne listke in vsa druga pojasnila obrnite se na tvrdko.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York

French Line

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

LEOPOLDINA	1. marca
ROCHAMBEAU	8 marca
LA TOURAINE	12. marca
FRANCE	17. marca

NARAVNOST DO HAMBURGA.

NIAGARA	15 marca

NEW YORK - VIGO - HAVRE

ROUSSILLON	24. marca

Direktna železniška zveza iz Pariza vse glavne točke Jugoslavije.

Hitri parniki s štirimi in dvema vijakoma. Poseben zastopnik jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havru ter jih točno odpremil kamor so namenjeni.

Parniki Francoske črte so transportirali takom vojne na tisoče čehoslovaških vojakov brez vse neprilike.

Za štirkarte in vsa vprašanja se obrnite na

DRUŽBINI PISARNI, 19 State St., N. Y. C.

ali pa na kakega lokalnih agentih.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.

SAN GIUSTO	5. marca
COLUMBIA	16. marca
ARGENTINA	19. marca

Potem listkov, veljavnih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.

Razredne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.
Passenger Department
4 West Street New York

LLOYD SABAUDO 3 State Street New York

Prihodnji odpluje iz N. Y. parnik ka 2 vijaka RE D' ITALIA — 25. febr. REGINA D' ITALIA — 23. marca Imajo se direktni vozni listki do vseh glavnih mest v Jugoslaviji. Brezplačno vino potnikom 3. razreda.

RED STAR LINE

DIREKTNA SLUŽBA

NEW YORK -- HAMBURG

Najbolj pripravna pot na Cehoslovaško.

VELIKI MODERNI PARNIKI NA DVA VIJAKA.

S. S. GOTHLAND 26. marca

Prevaža se samo potnike tretjega razreda.

Velike prostora za šetanje.

Velika svetla, dobro ventilirana jedilnica na promenadnem krovu. Udobni zagrti prostori z dvema, štirimi ali šestimi postelimi reservirani.

Vprašajte pri kompanijski pisarni

9 BROADWAY, NEW YORK

ali pri lokalnem agentu.

Blaznikova Pratika

Cena je 15 centov.

Posebno izdajo za Ameriko smo prejeli iz starega kraja.

Kdor jo hoče imeti naj pošlje takoj poštne znamke in natančen naslov in poslali mu jo bomo

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave.

V Clevelandu, O., se jih dobi v naši podružnici:

KAKO SE UČITI ANGLEŠKO

Vzemite v roke angleško knjigo ali časopis, beležnico (note-book) in angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil dr. Kern. Vsako neznano angleško besedo poglejte v besednjaku, kako se izgovori in kak pomen ima; zapišite neznane besede v beležnico in jih večkrat ponovite. V nekaj mesecih boste imeli lep zaklad besed, katerih bi ne dali za stotine denarja.

Jesenki in zimski večeri so kot nalašč za učenje. Vsaka slovenska hiša bi morala imeti ta besednjak. Naročite ga na sledeči naslov:

Dr. F. J. Kern
6202 St. Clair Avenue
CLEVELAND, OHIO.

Cena besednjaku je $5. — Istotam lahko naročite za $1.25 Zormanove pesmi, ki vam bodo ugajale.

PREDNO SE ODLOČITE

za svojo družino sorodnika ali prijatelja naročiti vozni listek, ali poslati denar v domovino, da si ga potnik sam kupi, pišite najprvo za tozadevna pojasnila na znano in zanesljivo tvrdko

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York

Potovanje iz starega kraja

Vsem onim, ki so nas vprašali v zadevi voznih listkov po Cosulich progi, katere parniki vozijo iz Trsta, tem potom javljamo, da se sedaj zopet lahko izdajajo vozni listki po tej progi iz Trsta do vseh krajev Združenih držav. Cena iz Trsta do New Yorka $150 in $8 naseljniškega davka.

Kdor želi poslati kak vozni listek v stari kraj, naj se obrne za vsa tozadevna navodila na znano tvrdko

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York

SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR

za leto 1921

Največji slovenski koledar v Ameriki in edini za

40 CENTOV
(s poštnino vred)

Pošljite ga sorodnikom in prijateljem v Jugoslavijo.

Cena za Jugoslavijo ista.

Vsebuje povesti, članke razprave, potopise, šalo itd. — Krasne slike. V zalogi ga ima le še par sto iztisov:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York City

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik špecijalist v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitem 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali meburčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen nalezе.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hyrosolo ali vodno kilo ozdravim v 36. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine v tekline srbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam še iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem slovenski. Uradne ure: ob delavnikih od 9. do 5. Ob nedeljah od 9. do 2.